

Звіт №1

ДІТИ І ВІЙНА В УКРАЇНІ:

про становище дітей із сімейних форм
виховання та інституційних закладів

за результатами моніторингу за лютий – червень 2022

ДІТИ І ВІЙНА В УКРАЇНІ:

про становище дітей із сімейних форм
виховання та інституційних закладів

Автори

Дибайло В. Д., Кияниця З. П., канд. пед. наук, Тимошенко Н. В., Лаушник О. І., канд. фіз.-мат. наук, Петушкова Л. А., канд. пед. наук, Вовк В. М., Терещенко А. В.

Автори

Автори висловлюють вдячність за співпрацю, допомогу у зборі даних, консультації щодо методології експертам та працівникам регіонального та українського офісу ЮНІСЕФ, представникам Міністерства соціальної політики України, Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства освіти і науки України, Національної соціальної сервісної служби України (Нацсоцслужба), служб у справах дітей обласних військових адміністрацій, експертам та регіональним координаторам Проекту, а також усім батькам-вихователям, прийомним батькам, опікунам та патронатним вихователям за участь в опитуваннях та партнерство.

Аналітичний звіт підготовлений експертами Партнерства «Кожній дитині» на виконання завдань проекту «Моніторинг потреб та підтримка дітей в умовах війни».

Зміст

Умовні скорочення	7
Вступ	8
Короткий виклад	9
РОЗДІЛ 1. Методологія моніторингу	14
РОЗДІЛ 2. Дані щодо місця перебування та стану безпеки дітей, які виховуються у сімейних формах виховання	17
2.1. Місце перебування дітей із сімейних форм виховання у період війни	19
2.2. Перебування дітей, вихованців сімейних форм виховання, окремо від законних представників	26
РОЗДІЛ 3. Дані щодо місця перебування та стану безпеки дітей, які виховуються в закладах інституційного догляду	30
3.1. Місце перебування дітей та закладів в період воєнного стану в Україні	34
3.2. Місце перебування та стан безпеки дітей у закладах інституційного догляду системи освіти	37
3.3. Місце перебування та стан безпеки дітей в закладах інституційного догляду системи охорони здоров'я	40
3.4. Місце перебування та стан безпеки дітей в закладах інституційного догляду системи соціального захисту	44
Висновки та рекомендації	47
Додатки:	50
Додаток 1. Статистичні дані щодо СФВ, які залишилися у своїх регіонах (станом 01.07.2022р)	50
Додаток 2. Статистичні дані щодо переміщення СФВ у регіони України (станом на 01.07.2022)	51
Додаток 3. Заклади різних типів, форм власності та підпорядкування, які переміщені в межах України	52
Додаток 4. Дані щодо закладів інституційного догляду та виховання дітей, які функціонують за місцем постійного перебування (станом на 01.07.2022)	57
Додаток 5. Дані про чисельність дітей, які перебували цілодобово в інтернатних закладах системи освіти, а з початком війни повернуті до своїх батьків/законних представників (станом на 01.07.2022)	58
Про проєкт	59

Перелік таблиць, рисунків та вставок

Рис. 1. Розподіл дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, за місцем їх перебування, станом на 01.07.2022 року	6
Рис. 2. Розподіл дітей, які перебувають у сімейних формах виховання та під патронатом, станом на 01.07.2022 року	14
Рис. 3. Кількість сімейних форм виховання, які залишилися за місцем проживання або переміщені в межах області	15
Рис. 4. Дані щодо кількості СФВ, евакуйованих за кордон, станом 01.05.2022, 01.06.2022, 01.07.2022 року	17
Рис. 5. Чисельність дітей, які виховуються в закладах інституційного догляду (цілодобове перебування) станом на 24.02.2022 року	23
Рис. 6. Місце знаходження дітей, які до початку війни перебували цілодобово у закладах інституційного догляду та виховання станом на 01.07.2022 року	23

Умовні скорочення

МОЗ	Міністерство охорони здоров'я України
МОН	Міністерство освіти і науки України
МСП	Міністерство соціальної політики України
Нацсоцслужба	Національна соціальна сервісна служба України
ОВА	Обласна військова адміністрація
ТГ	Територіальна громада
ВПО	Внутрішньо переміщені особи
СФВ	Сімейні форми виховання
ДБСТ	Дитячий будинок сімейного типу
ПС	Прийомна сім'я
МГБ	Малий груповий будинок
СЖО	Складні життєві обставини
ССД	Служба у справах дітей
ДІ	Деінституціалізація
НРЦ	Навчально-реабілітаційний центр
ОМС	Органи місцевого самоврядування
ПБП	Позбавлені батьківського піклування
ФСР	Фахівець із соціальної роботи

Вступ

Цей аналітичний звіт є результатом виконання завдань першого етапу моніторингу, що здійснюється в рамках проекту Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) «Моніторинг потреб та підтримка дітей в умовах війни». Проект реалізується Міжнародною благодійною організацією «Партнерство «Кожній дитині» у співпраці з Міністерством освіти і науки України, Міністерством охорони здоров'я України та Національною соціальною сервісною службою України (далі – Нацсоцслужба) на замовлення Міністерства соціальної політики України.

Цільовою групою моніторингу є діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, а також діти, які перебували цілодобово в закладах інституційного догляду дітей¹ системи освіти, охорони здоров'я, соціального захисту та закладах недержавного сектору.

Предметом моніторингу є стан безпеки та рівень забезпечення базових потреб дітей цільової групи в період війни.

У даному звіті представлені результати першого етапу моніторингу, **головним завданням якого було відслідкувати місце перебування та стан безпеки дітей у період війни.**

Часові рамки проведеного моніторингу включають період лютий – червень 2022 року та базуються на вихідних даних станом на 24.02.2022 року, тобто початок війни в Україні.

У процесі моніторингу були уточнені дані щодо місця перебування та потреб дітей, які виховуються в сімейних формах виховання; виявлені сім'ї, де діти чи частина дітей в період війни перебувають окремо від законних представників; з'ясовано місце знаходження та сформовані списки сімей опікунів/піклувальників та дітей, якими вони опікуються, наразі визначаються їхні потреби. Під час моніторингу здійснюються заходи щодо вирішення ключових проблем цих сімей, підтримки їх евакуації на більш безпечні території та адаптації на новому місці, надається інформаційна, психологічна та юридична підтримка, гуманітарна допомога.

З'ясовані дані щодо дітей, які перебували цілодобово в закладах інституційного догляду і виховання; сформовані списки та основні потреби дітей, які переміщені в межах України, а також дітей, які у зв'язку з початком війни були повернуті до своїх батьків, законних представників; визначені діти, сім'ї яких перебувають у складних життєвих обставинах, а також діти, які потребують захисту. Списки цих сімей та дітей направлено відповідним службами у справах дітей та Нацсоцслужбі для організації підтримки чи захисту.

Заходи з моніторингу продовжуються. Наступний звіт буде містити інформацію **про стан забезпечення базових потреб дітей цільової групи в період війни**, а також інформацію про зміни щодо місця знаходження та безпеки цих дітей.

1. Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 04 серпня 2021 року №843 «Деякі питання соціального захисту дітей, влаштованих на цілодобове перебування до закладів різних типів, форм власності та підпорядкування»

Короткий виклад

У період війни найбільше зростають ризики безпеки дітей, особливо загострюються питання, що стосуються дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, а також дітей, які перебували цілодобово у закладах інституційного догляду і виховання. Саме ці діти є цільовою групою, стосовно якої здійснювався моніторинг.

Основний результат проведеного моніторингу – наявність структурованих даних щодо дітей цільової групи, їхнього місця перебування та стану безпеки в період воєнного стану в Україні. Основний висновок: війна, розв'язана росією, вкрай негативно вплинула на стан забезпечення потреб дітей, особливо дітей сиріт-дітей, позбавлених батьківського піклування, вихованців інтернатних закладів, дітей з інвалідністю. Незалежно від віку, статті, місця перебування в період війни **КОЖНА ДИТИНА потребує особливої уваги та підтримки, захисту їхніх прав.**

Загальні дані щодо дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування:

На початок війни в Україні було **67586 дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, з них:**

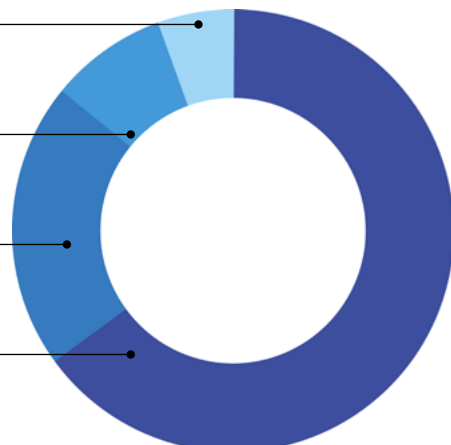
- **63002** виховувались у сімейних формах виховання (далі – СФВ), а саме: 48089 – в сім'ях опікунів/піклувальників, 5830 дітей у прийомних сім'ях, 9083 – у дитячих будинках сімейного типу;
- **4584** таких дітей перебували у закладах інституційного догляду і виховання

Після 24 лютого 2022 року у зв'язку із загрозою життю і здоров'ю дітей через війну, розв'язану російською федерацією, **14218** дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, були **переміщені (евакуйовані)** на більш безпечні території України і за кордон. Проте, **більшість статусних дітей продовжують перебувати за постійним місцем проживання**, в основному в безпечних чи умовно безпечних територіях, але 5495 дітей станом на 01.07.2022 р. перебувають на окупованій чи непідконтрольній Уряду України території. На Рис. 1. відображена чисельність дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, за місцем їх перебування станом на 01.07.2022 р.

Рисунок 1.

Розподіл дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, за місцем їх перебування, станом на 01.07.2022 року

3 557	Діти, місце перебування яких невідоме
5 495	Діти, які перебувають на окупованій чи непідконтрольній Уряду України території
14 218	Діти, які були переміщені (евакуйовані) на більш безпечні території України і за кордон
44 316	Діти, які з війною не переміщалися

Місце перебування та стан безпеки дітей у сімейних формах виховання

У рамках першого етапу моніторингу станом на 01.07.2022 р. ідентифіковано та в тій чи іншій мірі з'ясовано **місце знаходження та стан безпеки 60743 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування**, із 63002, які перебували в сімейних формах виховання станом на початок війни, зокрема:

- **43243 дитини не змінювали регіон проживання через війну в Україні:** 667 ДБСТ (4563 дитини), 2100 прийомних сімей (3756 дітей), 25381 сім'я опікунів/піклувальників (34660 дітей), 198 сімей патронатних вихователів (264 дитини) – залишилися проживати у своїх населених пунктах або перемістилися в межах своєї області;
- **5288 дітей залишилися на тимчасово окупованих територіях:** 115 ДБСТ (813 дітей), 324 прийомні сім'ї (663 дитини), 2714 сімей опікунів/піклувальників (3791 дитина), 13 патронатних сімей (21 дитина);

- **2618 дітей переміщено в межах України:** 100 ДБСТ (735 дітей), 178 прийомних сімей (350 дітей), 15 сімей патронатних вихователів, в яких тимчасово перебувають 19 вихованців, 1170 сімей опікунів/піклувальників (1514 дітей). Найбільше СФВ прийняли Дніпропетровська, Львівська, Закарпатська, Вінницька, Хмельницька області. Найбільше переміщено СФВ з Донецької, Харківської областей та м. Києва.
- **8200 дітей перебувають за кордоном:** 435 ДБСТ (3119 дітей), 423 прийомні сім'ї (1020 дітей), 2691 сім'я опікунів/піклувальників (4008 дітей); 28 патронатних сімей (53 дітей);
- **96 дітей вивезені у російську федерацію та на непідконтрольні Україні території** 3 ДБСТ (38 дітей); 6 прийомних сімей (11 дітей), 42 сім'ї опікунів/піклувальників (47 дітей);
- **щодо 1294 дитини уточнюється інформація щодо місця перебування:** 4 прийомних сімей (4 дітей), 1045 сімей опікунів/піклувальників (1294 дитини).

Протягом травня-червня 2022 року було виявлено **254 дитини** із 151 сімейної форми виховання, які **перебували окремо від їхніх законних представників:** 91 дитина (53 СФВ) перебували на території України, в основному в оздоровчих закладах; 22 дітей (6 СФВ) перебували на непідконтрольній/тимчасово окупованій території України з близькими родичами сім'ї, яка ними опікувалась; 141 дитина (92 СФВ) перебувала за кордоном, як правило у супроводі повнолітніх братів, сестер, родичів сімей, які опікуються цими дітьми. Експерти проекту спільно із службами у справах дітей (ССД) ведуть облік таких випадків, вивчають рівень безпеки дитини та задоволення її потреб, підтримують контакти з дітьми та особами, які їх супроводжують, в разі потреби, якщо дитина перебуває в Україні – надають відповідно до визначених потреб допомогу, сприяють возз'єднанню дітей із законними представниками у разі, якщо це безпечно та відповідає інтересам дитини. Станом на 01.07.2022 року 29 дітей (5 СФВ) повернулись до законних представників за місцем їхнього перебування.

У липні 2022 року розпочалися процеси повернення СФВ з-за кордону, як до місць постійного проживання так і на відносно безпечні території України.

Місце перебування та стан безпеки дітей в закладах інституційного догляду та виховання

Станом на початок війни, 24 лютого 2022 року, в Україні налічувалось **722 заклади інституційного догляду і виховання дітей²** комунальної та приватної форми власності, в яких навчалось та виховувалось **104729 дітей**, з них **56658 дітей** в цих закладах **отримували тільки освітні послуги**, щоденно повертаючись до своїх батьків.

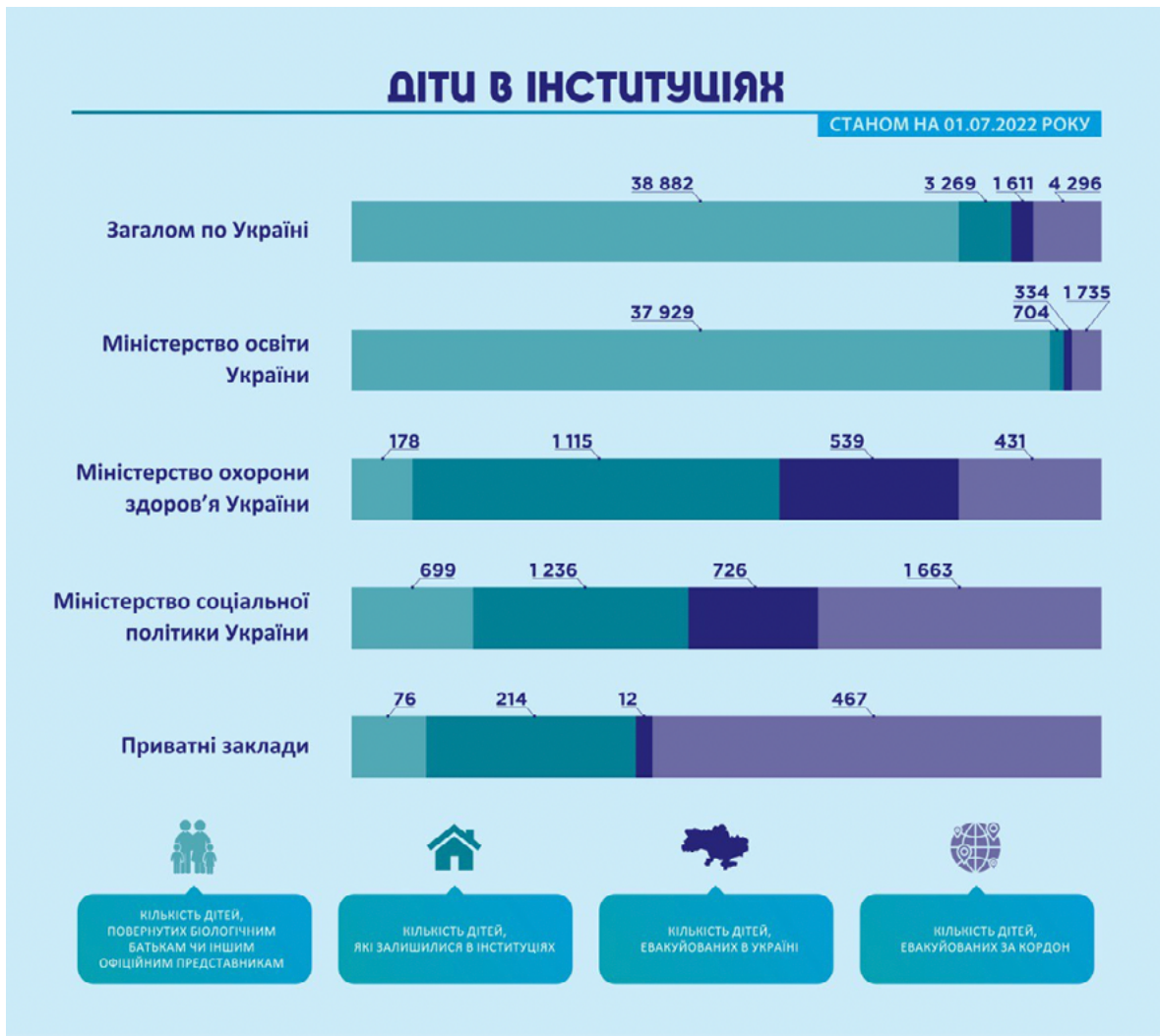
Предметом нашого моніторингу є **діти, які перебували в цих закладах цілодобово**, а саме **48071 дитина, які були зараховані до пансіону чи інтернату**, з них **4584 дитини (9.5%)** мали статус дитини-сироти чи дитини, позбавленої батьківського піклування.

Комунальні заклади знаходяться у підпорядкуванні 3 галузевих структур, зокрема:

- освіти (515 закладів, в яких перебуває цілодобово 40727 дітей);
- соціального захисту (137 закладів, 4287 дітей);
- охорони здоров'я (37 закладів, в яких 2294 дітей).

Інституційний догляд здійснюють також 33 приватні заклади, в яких перебувало 763 дитини.

2. До закладів інституційного догляду та виховання віднесені всі дитячі заклади, визначені постановою Кабінету Міністрів України від 04 серпня 2021 року №843 «Деякі питання соціального захисту дітей, влаштованих на цілодобове перебування до закладів різних типів, форм власності та підпорядкування» в яких всі діти чи частина дітей перебуває 4-7 ночей на тиждень;

Місце перебування дітей, які знаходились в закладах інституційного догляду станом на 01.07.2022 року за даними моніторингу:

- **38882 дитини** (80,9% від загальної чисельності дітей, які перебували в закладах цілодобово) **повернуто до батьків, законних представників**. Найбільше таких дітей повернуто до батьків із освітянських закладів (37929 дітей), 178- із будинків дитини (МОЗ), 699- із закладів системи соціального захисту дітей та 76 дітей- з приватних закладів.
- **3269 дітей не змінювали регіон перебування через війну в Україні**: 44 заклади системи освіти – 704 дитини; 18 будинків дитини системи охорони здоров'я – 1059 дітей; 53 заклади соціального захисту дітей – 1236 дітей, 10 приватних закладів – 214 дітей, та 59 дітей у лікарняних закладах.
- **784 дитини із 31 закладу перебувають чи перебували в зоні активних бойових дій чи в тимчасовій окупації**. Найбільший ризик є для дітей, які перебувають на окупованих територіях: в Херсонській області – 3 заклади (138 дітей); в Харківській області - 1 заклад (53 дитини).
- **1611 дітей із 64 закладів повністю чи частково евакуйовано у межах України**: 25 закладів системи освіти (334 дітей), 27 – соціального захисту (726 дітей), 11 – охорони здоров'я (539 дітей) та 1 приватний (12 дітей). Найбільше евакуйованих дітей прийняли: Львівська, Закарпатська, Чернівецька, Івано-Франківська області.
- **4296 дітей із 149 закладів переміщені за кордон** із них **3828 дітей**, які перебували в цих закладах цілодобово в т. ч. 2568 дітей, які мають статус дитини-сироти, дитини, позбавленої батьківського піклування.

Діти, повернуті з цілодобового перебування закладів системи освіти

Для більш глибокого та персоніфікованого вивчення стану безпеки та потреб в період війни дітей, які виховувались в закладах інституційного догляду, спільно з Міносвіти було визначено типи закладів щодо яких буде здійснено моніторинг, а саме: вихованців, які перебували цілодобово в загальноосвітніх та спеціальних закладах освіти та були повернуті до батьків/законних представників у зв'язку з початком війни. Всього з цих закладів повернуто близько 24 тисячі дітей, майже 80% з них мають особливі освітні потреби. За результатами спільної роботи з освітянами зроблено припущення, що 13047 дітей проживають у вразливих сім'ях, які потребують підтримки, та визначені їхні основні потреби. Списки цих дітей із зазначенням потреб передані службам у справах дітей за місцем їхнього проживання для більш детального вивчення ситуації та надання соціальної підтримки та гуманітарної допомоги, в тому числі в рамках проекту ЮНІСЕФ. Особливої уваги та турботи потребує **1051 дитина, які експертами були визначені як такі, що проживають у сім'ях, які перебувають в складних життєвих обставинах; термінових та негайних дій щодо захисту потребують 126 дітей, батьки/законні представники яких нехтують потребами дітей, є ризики щодо жорстокого поводження з ними.** Детальна інформація щодо цих дітей надана місцевим та обласним службам у справах дітей. Контроль за здійсненням заходів із захисту цих дітей забезпечує Нацсоцслужба.

Інформація та дані, зібрані в процесі моніторингу щодо стану дітей цільової групи, експертами проекту оперативно доводяться до органів опіки та піклування за місцем проживання дітей, служб у справах дітей, підрозділів з питань освіти, охорони здоров'я, соціального захисту обласних військових адміністрацій, Нацсоцслужби України та відповідних міністерств; заслуховується на засіданнях Координаційного штабу з питань захисту прав дітей при Кабінеті Міністрів України. За результатами обговорень приймаються відповідні рекомендації, розробляються алгоритми дій в мовах війни та надзвичайного стану, обговорюються та пропонуються зміни та доповнення до нормативно-правових актів.

У процесі моніторингу надається підтримка у забезпеченні нагальних потреб дітей цільової групи та їх законних представників. Поглиблена оцінка потреб дітей цільової групи розпочата та буде представлена в наступному огляді моніторингу. На основі її результатів буде спланована подальша підтримка дітей.

1051 дитина, які експертами були визначені як такі, що проживають у сім'ях, які перебувають в складних життєвих обставинах; термінових та негайних дій щодо захисту потребують 126 дітей, батьки/законні представники яких нехтують потребами дітей, є ризики щодо жорстокого поводження з ними.

РОЗДІЛ 1

МЕТОДОЛОГІЯ МОНІТОРИНГУ

Метою моніторингу є отримання фактичних даних про місце знаходження та безпеку дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, вихованців закладів інституційного догляду та виховання дітей та стан забезпечення їхніх базових потреб з урахуванням обставин воєнного стану та в розрізі певних часових рамок (часовому вимірі).

Результати та дані моніторингу дозволять органам влади та органам місцевого самоврядування приймати в умовах війни своєчасні та необхідні рішення для забезпечення безпеки дітей та їхніх потреб в розвитку.

Цільовою групою моніторингу є діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, які влаштовані у сімейні форми виховання (в прийомні сім'ї, дитячі будинки сімейного типу, під опіку/піклування) чи перебувають під опікою закладу інституційного догляду і виховання; діти, які потрапили у складні життєві обставини та влаштовані до сімей патронатних вихователів; діти, які перебували в закладах інституційного догляду та виховання цілодобово і з початком широкомасштабної війни повернулись до батьків/законних представників, а також діти, які разом із закладом переміщені (евакуйовані) в межах України.

Ключові підходи до здійснення моніторингу:

- використання надійних джерел інформації та їх верифікація;
- взаємодія з відповідними підрозділами органів державної влади та місцевого самоврядування різних рівнів, комунальними закладами, сім'ями, які здійснюють догляд та виховання дітей цільової групи;
- оперативний збір, обробка та узагальнення інформації про цільову групу;
- перехід від кількісних даних про цільову групу дітей до персоніфікованої інформації про їхні потреби;
- оперативне інформування замовника і партнерів про виявлені потреби та надання пропозицій щодо їх вирішення;
- урахування регіонального та безпекового аспекту в період війни;
- виокремлення найбільш вразливих груп дітей та їхніх сімей, оцінка їхніх потреб та організація підтримки;
- визначення етапності моніторингу певними часовими рамками, пов'язаними з перебігом воєнних дій в Україні, їх впливом на стан безпеки дітей та можливості забезпечувати їхні потреби.

Джерела інформації:

- 1) державна та відомча статистична звітність про дітей цільової групи у відкритих джерелах інформації, а також надана Міністерством соціальної політики України, Нацсоцслужбою, Міністерством освіти і науки України, Міністерством охорони здоров'я України;
- 2) інформація про заклади з цілодобовим перебуванням дітей та їх переміщення у зв'язку з воєнним станом, сформована проектом Уряду Канади «Супровід урядових реформ в Україні» (SURGe), що здійснюється компанією Alinea International, та Нацсоцслужбою;
- 3) інформація та кількісні дані про дітей цільової групи, зібрана та проаналізована експертами проекту, зокрема в результаті:
 - a) анкетування прийомних сімей, сімей опікунів, піклувальників, патронатних сімей, ДБСТ
 - b) заповнення моніторингових форм закладами, які здійснюють догляд та виховання дітей цільової групи, що перебувають в галузевих системах освіти і науки, соціального захисту населення, охорони здоров'я;
- 4) інформація, отримана під час моніторингових візитів, при консультуванні та супроводі випадків евакуації, переміщення сімей, розшуку дітей та сімей тощо.

Особливості збору та аналізу інформації

Для збору та аналізу інформації про дітей, які виховуються у сімейних формах виховання, патронатних сім'ях застосовувались такі джерела: державна статистична звітність щодо дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, відомча статистична звітність Нацсоцслужби, анкети у вигляді гугл-форм, розроблені експертами, які заповнювались особисто батьками-вихователями, прийомними батьками, опікунами/піклувальниками, патронатними вихователями або експертами проекту з їхніх слів.

Методологічний підхід передбачає оновлення інформації у разі змін (переміщення, появи нових потреб, ризиків, роз'єднання батьків з дітьми, вихід чи довлаштування дітей тощо), відповідно зазначена інформація змінюється і є релевантною на певну дату.

Джерелами інформації про дітей, які виховувались цілодобово в закладах інституційного догляду, були: державна статистична та відомча звітність, аналіз базової інформації ДНУ «Інститут освітньої аналітики», частково дані Національної соціальної сервісної служби України, проекту «Супровід урядових реформ в Україні» (SURGe). Для ідентифікації цільової групи залучалися спеціалісти закладів освіти, першочергово вихователі, класні керівники, соціальні педагоги, які взаємодіють з дитиною та її батьками, мають володіти інформацією щодо стану забезпечення базових потреб дитини, безпечності сімейного середовища тощо.

Розуміючи, що неможливо зібрати релевантну інформацію в ряді ситуацій, особливо щодо дітей, повернутих із закладів до батьків /законних представників, методологія передбачала можливість припущень, які мали базуватися на основі наявної інформації у працівників закладу про дитину, її сім'ю, аналізу участі дитини в онлайн навчанні, спілкуванні з дитиною та її батьками. Ці спеціалісти мали зробити припущення про те, чи дитина перебуває у відносній безпеці, а також чи потребує вона захисту або підтримки.

Ризики та обмеження

Дослідження потреб цільової групи здійснюється в усіх регіонах України, включаючи тимчасово окуповані території та зони бойових дій, окрім Автономної Республіки Крим та частини територій Донецької та Луганської областей, непідконтрольних Уряду України з 2014 року. Слід зазначити, що ситуація динамічно змінюється і залежить від активності бойових дій на території України, що спричиняють потребу в евакуації та переміщенні населення на більш безпечні території або повернення сімей з тимчасових місць перебування, в тому числі і з-за кордону.

У зв'язку з цим:

- інформація може бути не повною та не релевантною щодо тих дітей, які перебувають в зоні активних бойових дій та на тимчасово окупованій території;
- інформація актуальна лише на певну дату, зазначену в моніторингових матеріалах;
- інформація про потреби дітей у сімейних формах виховання, сім'ях патронатних вихователів в багатьох випадках базувалася на оцінці самих батьків-вихователів, прийомних батьків, опікунів/піклувальників, патронатних вихователів, уточнювалася експертами проєкту онлайн, у окремих випадках – через моніторингові візити та безпосереднє спілкування з дітьми та їхніми законними представниками;
- отримання інформації з тимчасово окупованих територій та територій ведення бойових дій було ускладнено питаннями безпеки, значною мірою залежало від технічних можливостей та засобів зв'язку;
- релевантність інформації щодо дітей, повернутих із цілодобового перебування в закладах до батьків/законних представників, на думку експертів проєкту, є неповною з об'єктивних та суб'єктивних причин, зокрема, у зв'язку з опором деяких керівників інтернатних закладів та відповідальних спеціалістів структурних підрозділів освіти, формальною причиною чого було посилення на збереження конфіденційності даних про дітей.

До виконання завдань моніторингу щодо потреб дітей, повернутих із цілодобового перебування до батьків, не були долучені спеціалізовані заклади освіти. Таке рішення було прийнято як компромісне під час робочих нарад, консультацій з представниками департаментів освіти і науки ОВА, у зв'язку з тим, що частина з них вважала неможливим здійснення заходів з моніторингу в умовах воєнного стану. Зважаючи на те, що в зазначених закладах також виховуються діти, сім'ї яких перебувають у складних життєвих обставинах, а в період війни значно зростають ризики щодо збереження життя та здоров'я дітей, які повернуті в такі сім'ї, експерти проєкту запропонували Міністерству освіти і науки України зобов'язати керівників закладів спеціалізованої освіти негайно поінформувати служби у справах дітей про таких вихованців.

Також зауважуємо, що оцінка потреб дітей, переміщених за кордон, не є предметом цього моніторингу.

РОЗДІЛ 2

ДАНІ ЩОДО МІСЦЯ ПЕРЕБУВАННЯ ТА СТАНУ БЕЗПЕКИ ДІТЕЙ, ЯКІ ВИХОВУЮТЬСЯ У СІМЕЙНИХ ФОРМАХ ВИХОВАННЯ

За даними Національної соціальної сервісної служби України станом **на 24.02.2022 року сімейний догляд та виховання дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, здійснювали: 1320 дитячих будинків сімейного типу** (9083 вихованці), **3049 прийомних сімей** (5830 дітей). Найпоширенішою формою сімейного догляду таких дітей є опіка та піклування, в сім'ях **опікунів, піклувальників** виховується більше **48 тисяч** дітей, проте офіційні дані щодо кількості таких сімей наразі відсутні. Тимчасовий сімейний догляд, виховання та реабілітацію дітей, які потрапили в складні життєві обставини, залишилися без батьківського піклування забезпечували **262 сім'ї патронатних вихователів**, в яких перебувало 387 тимчасово влаштованих дітей.

У рамках моніторингу встановлено, що станом на 01.07.2022 року продовжували діяти 1320 ДБСТ та 3035 прийомних сімей (-14). У зазначених сім'ях виховується **15072** дітей. Збільшення чисельності дітей у цих сім'ях пов'язане значною мірою зі зростанням в умовах війни чисельності дітей, які залишились без батьківського піклування, та їх тимчасовим влаштуванням в діючі ДБСТ та прийомні сім'ї.³ З квітня 2022 року експерти проекту та регіональні координаторами, які працюють у 25 регіонах України, у співпраці зі службами у справах дітей обласних військових адміністрацій (далі – ССД ОВА), в основному **сформували базу даних сімей опікунів/піклувальників, їх місцезнаходження в період війни та розпочали роботу щодо визначення базових потреб дітей, які перебувають під опікою.** Так, станом на 01.07.2022 року ідентифіковано місцезнаходження в період війни **33043** сімей опікунів/піклувальників, в яких виховуються **45314** дітей.

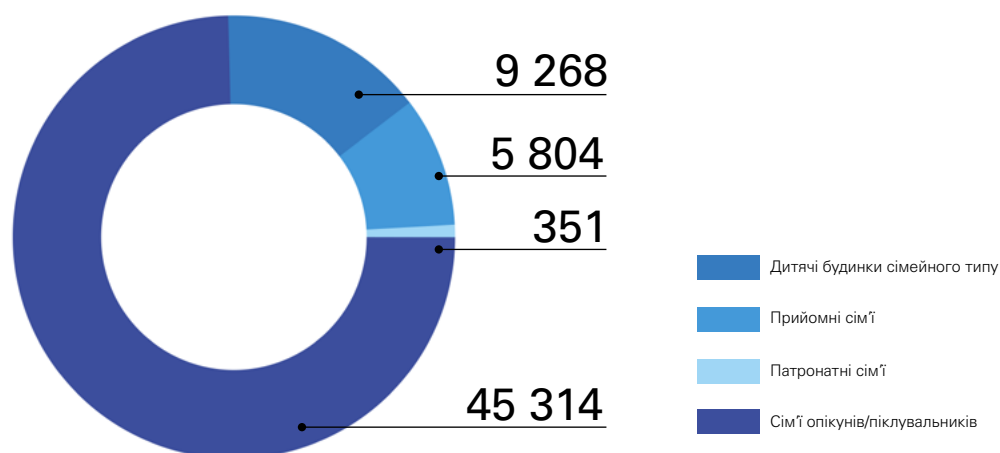
Збільшення чисельності дітей у цих сім'ях пов'язане значною мірою зі зростанням в умовах війни чисельності дітей, які залишились без батьківського піклування

Діти, які залишились без батьківського піклування, та діти, які перебувають у складних життєвих обставинах, влаштовуються в патронатні сім'ї (214 діючих патронатних сімей). Слід зазначити, що 40 сімей патронатних вихователів тимчасово не надають послуги, з них 23 – в очікуванні дітей. Інші 17 не надають послугу у зв'язку з припиненням діяльності на окупованих територіях органів опіки та піклування, служб у справах дітей, які приймають рішення та здійснюють влаштування дітей, або через перебуванням на тимчасово окупованій території, проживанням у зоні бойових дій, вимушене переміщення та відсутністю умов для догляду за дітьми.

Чисельність дітей в сімейних формах виховання (далі – СФВ), місцезнаходження яких ідентифіковано в процесі моніторингу у відсотковому вимірі розподіляється таким чином (Рис. 2): більшість дітей (75%) виховуються в сім'ях опікунів/піклувальників, 15% дітей в ДБСТ; 9% - у прийомних сім'ях, 1% дітей тимчасово перебувають в сім'ях патронатних вихователів.

Рисунок 2.

Розподіл дітей, які перебувають у сімейних формах виховання та під патронатом, станом на 01.07.2022 року

Джерело: За даними Р4ЕС/UNICEF, 2022

3. п. 78 Порядку провадження органами опіки та піклування діяльності, пов'язаної із захистом прав дитини, затвердженого постановою КМУ від 24 вересня 2008 р. №866.

2.1. Місце перебування дітей із сімейних форм виховання у період війни

У зв'язку з початком військової агресії та зростаючою загрозою щодо безпеки дітей частина ДБСТ, прийомних сімей, сімей опікунів/піклувальників та патронатних сімей разом з вихованцями переміщалися на більш безпечні території України чи за кордон. У рамках моніторингу з'ясовано місце перебування та стан безпеки **60743 дітей, влаштованих до СФВ, зокрема:**

- **43243** дитини залишились перебувати за місцем свого постійного проживання, ними опікуються 28346 сімей, з яких 2100 прийомних сімей, 25381 сім'я опікунів/піклувальників, 667- ДБСТ та 198 сімей патронатних вихователів;
- **5288 дітей перебувають на тимчасово окупованих територіях:** 115 ДБСТ (813 дітей), 324 прийомні сім'ї (663 дітей), 2714 сімей опікунів/піклувальників (3791 дитина), 13 патронатних сімей (21 дитина)
- **2618** дітей переміщені на більш безпечні території в межах України (178 прийомних сімей, 1170 сімей опікунів/піклувальників, 100 ДБСТ та 15 сімей патронатних вихователів);
- **8200** дітей евакуйовані за кордон (423 прийомні сім'ї, 2691 сім'я опікунів/піклувальників, 435 ДБСТ та 28 сімей патронатних вихователів);
- **96** дітей разом із сім'ями, в яких вони виховувались, вивезені/виїхали на непідконтрольні території України, до РФ (42 сім'ї опікунів/піклувальників, 6 прийомних сімей, 3 ДБСТ);
- стосовно **1298** дітей (1049 сімей, в яких вони виховувались) проводиться робота щодо з'ясування їхнього місця перебування.

Більш детальна інформація щодо чисельності дітей в тій чи іншій формі сімейного виховання та їхнього місця перебування станом на 01.07.2022 р. представлена в **Таблиці 1**.

Таблиця 1.

Зведені дані щодо місця перебування дітей, які виховуються у СФВ та у сім'ях патронатних вихователів станом на 01.07.2022

Чисельність станом на	ДБСТ		ПС		Опікуни/ піклувальники		Патронатні сім'ї		Усього	
	СФ	у них дітей	СФ	у них дітей	СФ	у них дітей	СФ	у них дітей	СФ	у них дітей
24.02.2022 за даними Нацсоцслужби	1320	9083	3049	5830		48089	262	387		63389
01.07.2022 за даними моніторингу	1320	9268	3035	5804	33043	45314	254	357	37652	60743
Залишилися в області, крім окупованих	667	4536	2100	3756	25381	34660	198	264	28346	43243
Перебувають на тимчасово окупованих територіях	115	813	324	663	2714	3791	13	21	3166	5288
Переміщені в межах України	100	735	178	350	1170	1514	15	19	1463	2618
Евакуйовані за кордон	435	3119	423	1020	2691	4008	28	53	3577	8200
Вивезені/ виїхали в рф дnr, лnr, AP Крим	3	38	6	11	42	47	0	0	51	96
Інформація щодо місця перебування з'ясується	0	0	4	4	1045	1294	0	0	1049	1298

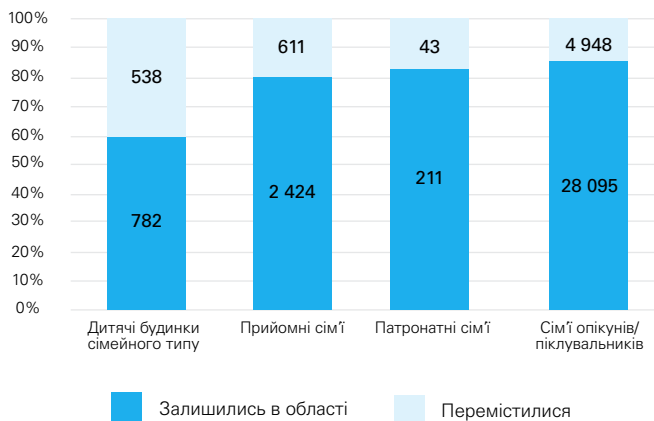
Джерело: За даними Р4ЕС/UNICEF, 2022

Залишились за місцем свого постійного проживання

Якщо переглянути кількість сімейних форм виховання у розрізі кожної із форм (Рис. 3), то побачимо, що **59%** ДБСТ, **80%** прийомних та **83%** патронатних сімей, **85%** сімей опікунів/піклувальників **не змінювали регіон проживання** через війну в Україні (залишилися проживати у своїх населених пунктах або перемістилися разом з дітьми в межах області).

Рисунок 3.

Кількість сімейних форм виховання, які залишилися за місцем проживання або переміщені в межах області

Джерело: за даними Р4ЕС/UNICEF, 2022

Умовно безпечним відповідно до періоду моніторингу були Черкаська, Кіровоградська, Вінницька, Хмельницька області та західні регіони України.

Проте **більшість СФВ та в них дітей залишилися в областях**, які з перших днів війни зазнали масованої російської агресії, це зокрема: Київська (1781, 2356 дітей), Чернігівська (1227, 1815 дітей), Харківська (1911, 3503 дитини), Сумська (944, 2241 дитина), Херсонська (1395, 2410 дітей), та в областях, які найчастіше піддавалися та піддаються бомбардуванням росією- Дніпропетровська (4114, 5936 дітей), Одеська (2604, 3854 дитини), Миколаївська (1095, 1637 дітей). Дані у розрізі областей представлені у Додатку 1.

Небажання сімей евакуюватися на більш безпечні території проживання пов'язане, в основному, з такими причинами: страх («Ніхто нас там не чекає»), хвороби дітей чи дорослих, наявність присадибного господарства, яке немає на кого залишити, хвилювання за будинок, квартиру («Все розкрадуть, втратимо все»), відсутність власного транспорту («Як нам дістатися до потяга?»), нерозуміння ризиків тощо. В рамках проекту з такими сім'ями підтримується зв'язок, надаються консультації, гуманітарна допомога, обласні військові адміністрації пропонують та забезпечують безпечні варіанти евакуації. Слід зазначити, що потік евакуації збільшується у разі загострення ситуації в тому чи іншому регіоні.

Переміщення у межах України

У межах України переміщено 2618 дітей, що становить 4,3% від загальної чисельності дітей у СФВ. Це діти із 1463 сімей, зокрема із 100 ДБСТ (735 дітей), 178 прийомних сімей (350 дітей), 1170 сімей опікунів/піклувальників (1514 дітей) та 15 сімей патронатних вихователів, в яких тимчасово перебувають 19 вихованців.

Найбільше сімей прийняла Дніпропетровська область^[1], яка одночасно є областю, з якої переселяються в більш безпечні регіони чи за кордон і регіоном, який приймає переселенців зі сходу та півдня України. Слід зазначити, що значна частина переселенців є транзитними, проте ряд СФВ (241 сім'я, 370 дітей) знайшли свій тимчасовий прихисток саме в цій області, бажаючи бути поблизу місця свого постійного проживання.

[1] Включає СФВ, переміщені як в межах області так і з інших регіонів.

У західних областях України найбільше переселенців прийняли Львівська (181 сім'я, 329 дітей), Закарпатська (125 сімей, 272 дитини), Вінницька (88 сімей, 136 дітей), Хмельницька (85 сімей, 156 дітей) області. Для цих сімей були запропоновані місця для тимчасового проживання, гуманітарна допомога, задоволені базові потреби дітей в харчуванні, навчанні, медичному обслуговуванні тощо. Інформація про кількість сімей та дітей переміщених у розрізі регіонів подана у **Додатку 2**.

Коли пані Олена Михетько, усвідомлюючи важливість безпеки дітей, вирішила покинути місце проживання через загрозу окупації, вона звернулася до операторів лінії підтримки сімей з дітьми ЮНІСЕФ. Дякуючи спільній координації дій із Тернопільською ОВА сім'я була переміщена до однієї з громад Тернопільщини, завдяки проведеному анкетуванню були вивчені потреби дітей, сім'я отримала продуктові та гігієнічні набори, планшети для навчання дітей, необхідний сезонний одяг.

Дітей одразу залучили до навчання, гурткової роботи у центрі дитячої творчості, до різноманітних майстер-класів. Пані Олена - юристка з досвідом роботи у РАГСі. Тому і сьогодні Олена на громадських засадах постійно консультує з юридичних питань своїх колишніх сусідів, родичів, знайомих. Активно підтримує зв'язок зі своїми земляками у Волноваській ТГ, усім намагається допомогти. Уже перебуваючи на Тернопільщині, Олена пройшла навчання з підвищення батьківського потенціалу. Олена з дітьми виявила бажання залишитися жити у Тернопільській області.

#Реальністорії

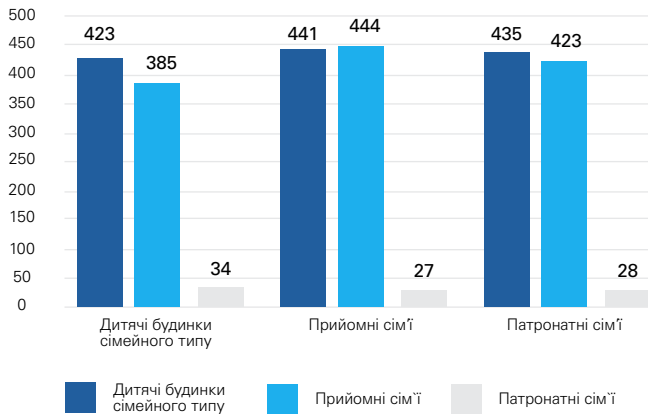
Переміщення за кордон

За даними моніторингу **8200 дітей, які виховуються у СФВ**, станом на 01.07.2022 року **перебувають за кордоном** (13,5% від загальної кількості дітей у СФВ). Це діти із 3577 СФВ, найбільше дітей із сімей опікунів/піклувальників. Найбільше за кордон виїхало СФВ із Дніпропетровської (1718 дітей), Донецької (664 дитини), Харківської областей (574 дитини).

За період реалізації завдань проекту можна побачити тенденцію щодо евакуації СФВ за кордон, що відображено на рисунку 4 нижче.

Рисунок 4.

Кількість сімейних форм виховання, які залишилися за місцем проживання або переміщені в межах області

Джерело: за даними Р4ЕС/UNICEF, 2022

ДБСТ Паламарчук Ольги жили у Маріуполі у великому, зручному будинку, з ними 10 дітей. 24 лютого, коли почалася війна, їм ССД запропонувала виїхати, але вони відмовилися, вирішили, що війна триватиме не довго, а переїзд для їхніх дітей, серед яких дитина із синдромом Дауна, інша – із порушенням аутичного спектру, буде дуже складним.

Через чотири дні до них додому прийшли українські військові та сказали, що треба терміново звідси йти, бо у цьому районі будуть бої. Вони змогли взяти дітей, бабусю та пішки бігти в інший район міста до будівлі інтернату. Там вони і прожили найстрашніші двадцять днів: не було води, тепла, їжі. Бомбили та обстрілювали постійно, вдень та вночі. Щоб прогодувати дітей,

Так, у період до червня 2022 року кількість ДБСТ, які евакуювались за кордон, збільшувалася (з 423 до 441). Прийомні сім'ї також активно виїжджали за кордон у період до 01.06.2022 року (тільки за травень їх кількість зросла на 59 сімей). Проте, на даний час розпочалися процеси повернення СФВ із-за кордону. Починаючи з червня у рамках проєкту зафіксовані факти повернення в Україну 21 прийомної сім'ї та 6 ДБСТ. Тенденцію щодо сімей опікунів/піклувальників прослідкувати неможливо через відсутність загальної статистики щодо таких сімей.

Як правило повертаються в Україну СФВ, в яких виникли певні складнощі в країні тимчасового перебування, пов'язані з адаптацією та інтеграцією як законних представників так і дітей, а також сім'ї, на території постійного місця проживання яких припинилися активні бойові дії (Київська, Житомирська області).

Ольга з чоловіком та старші хлопчики залазили до розбитих магазинів, шукали продукти. За водою ходили за кілька кілометрів до криниці.

Виїхали дивом, знайомий не захотів залишати машину і запропонував чоловікові сісти за кермо. У 2 машини розмістили більше 20 людей і поїхали з Маріуполя сірим коридором, поблизу Василівки проїжджали по колії через мінне поле. Було дуже страшно.

Дорога за кордон була «як в тумані», емоції то захиляли всю свідомість, то зникали зовсім. Важко було усвідомити все. Зараз вони живуть у Швейцарії, у великому будинку, в якому шість сімей із України. Діти навчаються у школі, дорослі вчать мову. І всі сумують за Україною.

#Реальністорії

Питання повернення в Україну в період воєнного стану дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування нормативно не врегульоване і найчастіше відбувається за ініціативи їх законних представників. У більшості випадків вони повідомляють про це службу у справах дітей. Повернення відбувається як при підтримці зарубіжних приймаючих організацій так

і українських волонтерів, громадських організацій, органів місцевого самоврядування прикордонних регіонів, в т.ч. в рамках проєкту. Найчастіше такі сім'ї певний період часу перебувають транзитом у населених пунктах західних регіонів, потім прямують до місця свого проживання, деякі залишаються і в західних регіонах України.

СФВ перебувають на непідконтрольних уряду України територіях

Є великі ризики щодо збереження життя та здоров'я дітей, які виховуються в СФВ та для їхніх прийомних батьків, батьків-вихователів, опікунів/піклувальників, патронатних вихователів, які на даний час **перебувають на тимчасово окупованих⁴ або непідконтрольних уряду України територіях⁵**, у так званих Л-ДНР, АР Крим, де не діє законодавство України.

Через швидке захоплення окупантами прикордонних

з росією територій під окупацією опинились **5288 дітей із 3166 сімейних форм виховання**, що складає 8,7% від загальної кількості дітей, які виховуються в СФВ. Найбільше сімей в тимчасовій окупації на території Херсонської області- 1394 (42 ДБСТ, 92 прийомні сім'ї, 5 сімей патронатних вихователів та 1255 сімей опікунів/піклувальників), в яких виховується 2410 дітей; Запорізькій області – 1393 дитини із 839 сімейних форм виховання (Таблиця 2).

4. Території захоплені армією РФ після 24 лютого 2022 року

5. Території не підконтрольні уряду України з 2014 року

Таблиця 2.

Кількість СФВ та їхніх вихованців, які перебувають на окупованих територіях станом на 01.07.2022 року

Область	ДБСТ	В них дітей	ПС	В них дітей	Патронатні сім'ї	В них дітей	Сім'ї опікунів	В них дітей	Всього СФВ	Всього дітей
Донецька	8	59	18	33	2	2	108	129	136	223
Запорізька	27	182	118	223	4	8	690	980	839	1393
Луганська	12	79	41	74	0	0	483	574	536	727
Харківська	26	189	55	124	2	2	178	220	261	535
Херсонська	42	304	92	209	5	9	1255	1888	1394	2410
Всього	115	813	324	663	13	21	2 714	3 791	3 166	5 288

Джерело: За даними Р4ЕС/UNICEF, 2022

Ці сім'ї, їхні вихованці перебувають у небезпеці, порушується право дитини на отримання медичної допомоги, освіти та розвитку, діти разом із дорослими тривалий час переховуються у бомбосховищах, не забезпечуються повною мірою їхні базові потреби, навіть такі, як харчування і сон. СФВ, які перебувають на окупованих територіях,

потребують значної допомоги та підтримки, оскільки мають проблеми з отриманням соціальних виплат, обмежений доступ до інформації, відсутній зв'язок, нестачу продуктів харчування, медичних послуг тощо. Не всі мають можливість залишити окуповані території, бояться вирушати у складний шлях на вільні від активних бойових дій території.

Перебування сімейних форм виховання та їхніх вихованців на непідконтрольній Уряду території у більшості випадків пов'язано з запізним прийняттям органами опіки та піклування рішень про евакуацію, відмовою від евакуації законних представників дітей, переїздом законних представників разом з вихованцями до родичів, знайомих, які проживають на території так званих ЛН, ДНР.

Експерти проекту спільно із ССД, волонтерами підтримують зв'язок з цими сім'ями, надають їм пропозиції щодо переміщення на територію України чи за кордон та сприяють такому переміщенню. Так, в рамках проекту «МісіяУкраїна: програма підтримки сімей і дітей» Партнерство «Кожній дитині» надало інформаційну та фінансову підтримку у переміщенні 24 СФВ.

Проте, станом на 01.07 2022 р. продовжують перебувати на непідконтрольних територіях 96 дітей із 51 СФВ, зокрема, з Донецької області – 69 дітей, з Луганської – 15 дітей, з Херсонської – 8. Більш детальна інформація представлена у Таблиці 3.

Дитячий будинок сімейного типу Ковальчук Карини та Андрія (8 неповнолітніх дітей та двоє повнолітніх) до середини березня поточного року перебував в окупованому Маріуполі. Родина у воєнний час перебувала в мікрорайоні Східний, окупанти вивезли їх та дітей до росії. Найскладнішим, за словами матері-виховательки, було перебування в фільтраційних таборах, допити, перевірки. Наразі сім'я завдяки супроводу експертів проекту переїхала до Швейцарії.

#Реальністорії

Таблиця 3.

Кількість СФВ та їхніх вихованців, які перебувають на непідконтрольних Уряду України територіях станом на 01.07.2022 р.

Область	ДБСТ	В них дітей	ПС	В них дітей	Патронатні сім'ї	В них дітей	Сім'ї опікунів	В них дітей
Донецька	1	22	5	9	33	38	39	69
Київська	0	0	0	0	1	1	1	1
Луганська	1	10	1	2	3	3	5	15
Одеська	0	0	0	0	2	2	2	2
Сумська	0	0	0	0	1	1	1	1
Херсонська	1	6	0	0	2	2	3	8
Всього	3	38	6	11	42	47	51	96

Джерело: За даними Р4ЕС/UNICEF, 2022

2.2. Перебування дітей, вихованців сімейних форм виховання, окремо від законних представників

Протягом травня-червня 2022 року було виявлено **254 дитини** із 151 сімейної форми виховання, які перебували окремо від їхніх законних представників. В ході моніторингу з'ясовано, що в основному діти перебувають з особами, які їх супроводжують, із родичами законних представників (тітка, дядько, брати і сестри, дідусь і бабуся), або у складі організованих груп закладів освіти, які були переміщені/евакуйовані в безпечні регіони чи за кордон, а також перебували на оздоровленні. Кількісні дані щодо виявлених дітей представлені в Таблиці 4.

Таблиця 4.

Дані про вихованців СФВ, які перебували окремо від законних представників, виявлені протягом травня-червня 2022 р.

Перелік СФВ	Перебувають окремо	Кількість дітей із СФВ за місцем перебування					
		Україна		Непідконтрольна/ тимчасово окупована територія України		За кордоном	
		дітей	із СФВ	дітей	із СФВ	дітей	із СФВ
ДБСТ	111	43	17	20	5	48	13
Прийомні сім'ї	31	16	11	2	1	13	9
Сім'ї опікунів/ піклувальників	112	32	25	0	0	80	70
Всього	254	91	53	22	6	141	92

Джерело: За даними Р4ЕС/UNICEF, 2022

Діти, які були роз'єднані із законними представниками перебували:

- 91 дитина (53 СФВ)- на території України, з них 29 дітей, станом на 01.07.2022 р. возз'єднані зі своїми законними представниками (Дніпропетровська обл., діти з початку війни перебували в санаторії м. Яремче);
- 141 дитина (92 СФВ)- за кордоном. Більшість дітей перебувають у Польщі, Іспанії, Німеччині. Є групи дітей, яких евакуювали благодійні організації. Частина дітей переїхали за кордон із родичами;
- 22 дітей (6 СФВ)- на непідконтрольній/тимчасово окупованій території України, з них станом на 01.07.2022 року 12 дітей з 2-х ДБСТ возз'єднані зі своїми батьками вихователями.

Вихованку ДБСТ Гречанової Людмили Миколаївни з м. Маріуполь окупанти викрали із бомбосховища. На даний час ДБСТ евакуйовано за кордон, із вихованкою відновили зв'язок, але немає можливостей вивести її з тимчасової окупації.

Ще одна складна історія прийомної сім'ї: прийомна мати була тяжко поранена під час виїзду з окупованої території. Її, поранену, без свідомості, знайшла і доставила в лікарню незнайома жінка на ім'я Галина. Мама знаходилась у лікарні м. Мелітополя, а вихованців в цей час прихистила та ж Галина, яка знайшла прийомну маму поранену без свідомості і доставила у лікарню. Мама знову потрапила в окупацію, перенесла операцію і її відвезли в Севастополь на другу операцію. Дітей з Мелітополя повернули додому, у с. Красна Поляна Донецької області, яке тимчасово окуповане, і вони живуть там з бабусею-сусідкою.

#Реальніісторії

При опитуванні законних представників дітей, влаштованих до СФВ, було з'ясовано, що вони підтримують зв'язок з дітьми та особами, які їх супроводжують, за допомогою засобів електронного зв'язку. Також було виявлено 9 випадків відсутності такого зв'язку.

Інформація про дітей, роз'єднаних із законними представниками передана Нацсоцслужбі України, службам у справах дітей ОВА, які спільно з експертами проєкту здійснюють заходи для забезпечення безпеки дітей та їх возз'єднання з законними представниками.

Висновки до розділу

У ході моніторингу з'ясовано місце перебування та стан безпеки в умовах війни 95% дітей від загальної чисельності, які станом на 24.02.2022 року, за даними Нацсоцслужби України, виховувалися в СФВ. Доступ до зазначеної інформації наданий службам у справах дітей обласних військових адміністрацій, Нацсоцслужбі. Наразі в рамках проєкту завершується робота із визначення потреб цих дітей та їх законних представників, особливо вимушено переміщених чи евакуйованих в т.ч. в контексті підготовки до осінньо-зимового періоду.

Війна спричинила реальну загрозу для життя. В умовах зростаючої небезпеки для життя та здоров'я дітей, батьки-вихователі, прийомні батьки, опікуни піклувальники були вимушені терміново евакуюватися, інколи не в повному складі, не маючи повного пакету необхідних документів, не знаючи кінцевого місця призначення і т.п.. Евакуація дітей на першому етапі війни, відбувалася стихійно, в значній мірі завдяки громадському та волонтерському сектору. Насьогодні процес евакуації та переміщення триває, наразі його координують та забезпечують обласні військові адміністрації за активної участі волонтерів, українських та зарубіжних громадських організацій, міжнародних організацій та донорів.

За ознакою місця перебування та його відносної безпечності в період війни можна сформувати такі умовні групи СФВ, визначити їх ключові характеристики та проблеми:

- 80% від загальної кількості дітей із сімейних форм виховання та їхні законні представники не змінювали регіон проживання. Більшість з них перебувають в умовно безпечних регіонах, однак у зв'язку з війною їхні права теж порушуються, а сім'ї потребують підтримки. Зростаюча інфляція знецінила соціальні виплати на дітей; діти не мають можливості навчатися офлайн, відвідувати гуртки, спортивні секції, мають психологічні проблеми.
- значна частина дітей продовжують перебувати на небезпечних територіях (в Харківській, Чернігівській, Сумській, Миколаївській, Запорізькій, Херсонській областях). У зв'язку з хаотичним бомбардуванням російськими військами населених пунктів існують щоденні ризики для життя та здоров'я дітей, забезпечення їх базових потреб, доступу до освітніх послуг та можливостей перебування на цих територіях в осінньо-зимовий період в умовах коли практично розрушено критичну інфраструктуру. Особливе занепокоєння викликає стан безпеки дітей, які разом зі своїми законними представниками продовжують перебувати на території Донецької, Луганської, де тривають запеклі бої, а деякі прийомні батьки, опікуни, піклувальники, відмовляються покидати своє постійне місце проживання. Особливого алгоритму дій щодо забезпечення безпеки потребують діти та їхні законні представники, які опинились під окупацією (Херсонська обл);
- Переміщеними в межах України СФВ опікуються громади центральних та західних регіонів України, вони тимчасово розміщуються в освітніх, соціальних закладах, орендують житло у громадян. Громади прикладають максимум зусиль для покращення умов їх проживання, волонтери забезпечують продуктами харчування, одягом, засобами гігієни. Значна чисельність законних представників усвідомлюють, що в найближчий час вони не зможуть разом з вихованцями повернутись до своїх домів, бо вони повністю чи частково зруйновані в результаті бомбардувань (станом на 01.07.2022 р. в рамках проєкту зібрана інформація про 100 таких випадків), чи знаходяться на тимчасово окупованій території чи в зоні бойових дій.

- Особливої уваги, психологічної та юридичної підтримки потребують евакуйовані за кордон СФВ, особливо щодо адаптації та інтеграції в країні перебування, доступу дітей до освітніх послуг, в т. числі за українськими навчальними програмами. Низка ДБСТ зіштовхнулися з невизнанням європейськими країнами права законного представництва інтересів дітей. Наявні факти вилучення дітей чи роз'єднання законних представників з дітьми за рішенням судових органів, призначення опікунів з числа громадян країни перебування чи передачу дітей до місцевих «шелтерів» та самовільне повернення ДБСТ із-за зазначених ризиків ДБСТ до України.
- У ході моніторингу виявлено дітей, які перебувають окремо від законних представників як на території України, так і за кордоном. Цими дітьми тимчасово опікуються родичі або знайомі опікунів, прийомних батьків чи батьків-вихователів, оцінити якість догляду та безпеки цих дітей є досить проблематичним. При цьому в ряді випадків у цих осіб відсутні юридичні підстави представляти інтереси дітей. Чисельність таких дітей може бути значно більшою чим виявлено в рамках першого етапу моніторингу.

Кожна із зазначених умовних груп потребує окремих алгоритмів дій, їх унормування, визначення додаткових джерел фінансування особливо в контексті забезпечення СФВ відповідним житлом, процедури та термінів повернення СФВ в Україну, евакуації з небезпечних територій, психологічної підтримки дітей та їх законних представників, забезпечення доступу до освітніх послуг зокрема дітей з особливими освітніми потребами. Під час переміщення чи евакуації особливо потерпають діти з інвалідністю.

РОЗДІЛ 3

ДАНІ ЩОДО МІСЦЯ ПЕРЕБУВАННЯ ТА СТАНУ БЕЗПЕКИ ДІТЕЙ, ЯКІ ВИХОВУЮТЬСЯ В ЗАКЛАДАХ ІНСТИТУЦІЙНОГО ДОГЛЯДУ

Правовим підґрунтям для здійснення моніторингу стану забезпечення в період війни в Україні потреб дітей, які перебували цілодобово в закладах інституційного догляду, є рекомендації Координаційного штабу з питань захисту прав дитини в умовах воєнного стану в Україні ⁶, а також постанова Кабінету Міністрів України від 04 серпня 2021 року №843 «Деякі питання соціального захисту дітей, влаштованих на цілодобове перебування до закладів різних типів, форм власності та підпорядкування», постанова Кабінету Міністрів України від 01 червня 2020 року №585 «Про порядок забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі дітей, які постраждали від жорстокого поводження» ⁷.

Переважає більшість закладів інституційного догляду та виховання дітей перебувають в галузевих системах трьох міністерств та підпорядкуванні відповідних структурних підрозділів обласних військових адміністрацій, а саме: Міністерства освіти і науки України (71%), Міністерства соціальної політики України (19%) та Міністерства охорони здоров'я України (5%). 33 заклади (5%) є приватної форми власності.

Станом на початок війни, 24 лютого 2022 року, в Україні налічувалось **722 заклади інституційного догляду** і виховання дітей комунальної та приватної форми власності, в яких виховувалось **104729 дітей**, з них 7169 (6,8%) дітей мали статус дитини-сироти чи дитини, позбавленої батьківського піклування, 15334 (14,6%) дитини з інвалідністю.

6. Створено на виконання постанови Кабінету Міністрів України від 17 березня 2022 року №302

7. Дія цієї постанови поширюється на заклади різних типів, форм власності та підпорядкування: будинки дитини (у тому числі спеціалізовані), дитячі будинки-інтернати, заклади дошкільної та загальної середньої освіти (у тому числі дитячі будинки, санаторні та спеціальні заклади загальної середньої освіти та заклади спеціалізованої освіти) із пансіонами (інтернатами) в їх структурі, притулки для дітей, центри соціально-психологічної реабілітації дітей, центри соціальної підтримки дітей і сімей, стаціонарні служби (відділення) центрів соціальних служб, що здійснюють соціально-психологічну реабілітацію дітей, стаціонарні служби (відділення) соціально-психологічної реабілітації дітей (надання послуг соціально-психологічної реабілітації дітям, які перебувають у складних життєвих обставинах) центрів надання соціальних послуг, малі групові будинки (далі — заклади), до яких влаштовуються/зараховуються діти віком до 18 років;

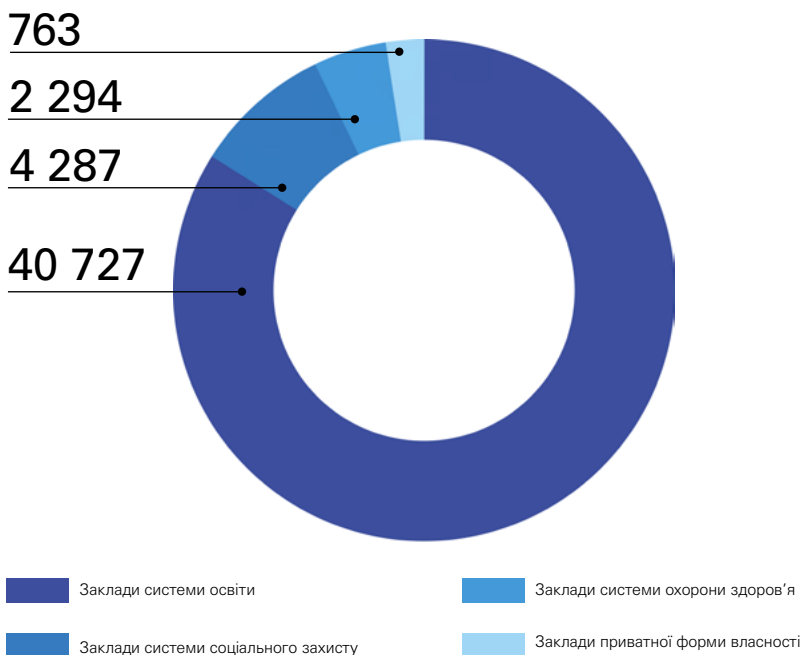
Із загальної чисельності дітей (104729 дітей) - **56658 дітей в цих закладах здобували тільки освіту** (щодня повертались до батьків), **а цілодобово перебували в цих закладах 48071 дитина**. Зокрема,

- в закладах системи освіти – 40727 (84,7%);
- у закладах системи соціального - 4287 (8,9%);
- у будинках дитини системи охорони здоров'я- 2294 (4,8%)
- у закладах приватної форми власності 763 (1,6%)

На рис. 5. представлена діаграма щодо чисельності дітей, які перебували цілодобово в закладах інституційного догляду станом на 24.02 2022 р.

Рисунок 5.

Чисельність дітей, які виховуються в закладах інституційного догляду (цілодобове перебування) станом на 24.02.2022 року

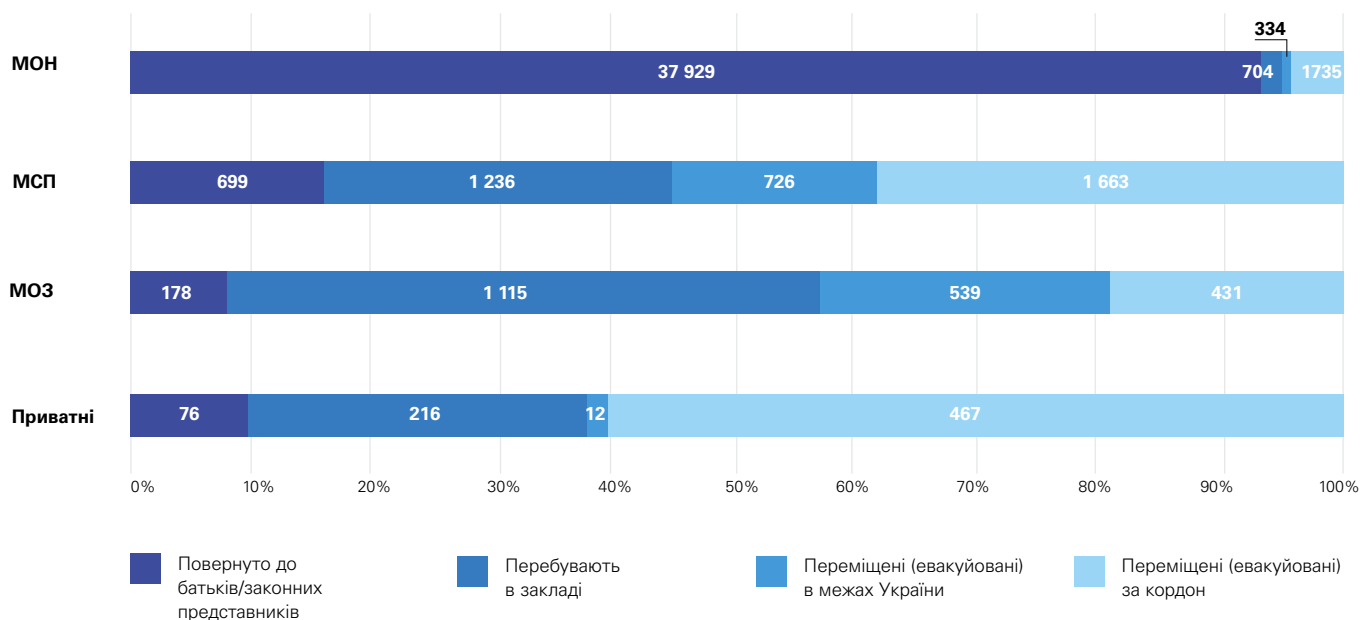

Джерело: За даними Р4ЕC/UNICEF, 2022

З початку війни **діти, які перебували в закладах інституційного догляду та виховання цілодобово, масово (38882, що складає 80,9%) були повернуті батькам чи законним представникам; 1611 (3,4%)** дітей у супроводі працівників цих закладів були переміщені в більш безпечні регіони України; **4296 (8,9%)** евакуйовані за кордон; **3269 (6,8%)** дітей залишилися в закладах за місцем їхнього постійного перебування.

Рисунок 6.

Місце знаходження дітей, які до початку війни перебували цілодобово у закладах інституційного догляду та виховання станом на 01.07.2022 року

Джерело: За даними Р4ЕС/UNICEF, 2022

У таблиці 5 представлені основні дані щодо дітей, які перебували цілодобово в закладах інституційного догляду та виховання, з урахуванням їх галузевого підпорядкування та руху після початку війни (станом на 01.07.2022 року). У таблиці 6 – дані щодо дітей у розрізі областей.

Таблиця 5.

Дані про дітей, які перебували цілодобово в закладах інституційного догляду та виховання, з урахуванням їх галузевого підпорядкування та руху після початку війни станом на 01.07.2022 року

Галузеве підпорядкування	Кількість інституцій-них закладів	Загальна чисельність дітей на цілодобовому перебуванні до 24.02.2022 р.	з них, у зв'язку з початком війни:				
			Повернуто до батьків/законних представників	% від чисельності дітей, які перебували цілодобово	Перебувають в закладі за постійним місцем перебування	Переміщені (евакуйовані) в межах України	Переміщені (евакуйовані) за кордон
МОН	515	40727	37929	93,1	704	334	1735
МСП	137	4287	699	16,3	1236	726	1663
МОЗ	37	2294	178	7,8	1115	539	431
Приватні	33	763	76	10	214	12	467
Всього	722	48071	38882	80,9	3269*	1611	4296

*за час проведення моніторингу відбувся рух дітей (влаштування, вибуття), тому різниця становить 13 дітей

Джерело: За даними Р4ЕС/UNICEF, 2022

Таблиця 6.

Інформація щодо переміщення в умовах воєнного стану дітей із закладів, в яких передбачено цілодобове перебування (пансіон/інтернат) станом на 01.07.2022 р.

№	Область	Загальна кількість закладів	Чисельність дітей у закладах станом на 24.02.2022	В т.ч. чисельність зарахованих до пансіоні / інтернату на 24.02.2022	З них, повернуто батькам/законним представникам	К-ть дітей у закладах, які продовжують діяти цілодобово	К-ть дітей у закладах, які переміщені в межах України	К-ть дітей у закладах, які евакуйовані за кордон
	ВСЬОГО	722	104729	48071	38882	3269	1611	4296
1	Вінницька	28	3274	2134	1869	181	0	94
2	Волинська	22	7570	2788	2694	0	0	94
3	Дніпропетровська	67	9482	4083	3163	124	140	665
4	Донецька	34	3684	3460	2691	3	313	411
5	Житомирська	23	2183	1568	1377	89	0	97
6	Закарпатська	27	4049	1335	985	301	0	53
7	Запорізька	35	6244	2888	2098	117	173	503
8	Івано-Франківська	29	6569	1926	1771	157	0	15
9	Кіровоградська	19	3130	1377	1105	83	0	189
10	Київська	30	1908	1382	804	6	90	477
11	м. Київ	27	3598	1055	747	6	106	180
12	Луганська	11	1344	971	805	0	74	89
13	Львівська	52	6201	2007	1353	428	0	226
14	Миколаївська	25	4095	1651	1162	55	408	0
15	Одеська	50	4467	2551	1465	462	0	621
16	Полтавська	27	4037	1513	1287	148	0	88
17	Рівненська	30	7124	1878	1778	3	34	63
18	Сумська	22	2632	1645	1391	112	0	137
19	Тернопільська	17	1593	844	727	126	0	0
20	Харківська	44	6232	2650	2321	53	222	45
21	Херсонська	16	2770	1570	1431	138	0	0
22	Хмельницька	20	3542	2080	1768	124	0	213
23	Черкаська	24	3401	1473	1285	169	0	16
24	Чернівецька	21	3129	1272	1178	102	0	0
25	Чернігівська	22	2471	1970	1627	282	51	20

3.1. Місце перебування дітей та закладів в період воєнного стану в Україні

У межах України повністю чи частково переміщено 64 заклади інституційного догляду і виховання дітей. Із них 25 закладів системи освіти (334 дітей), 27 – соціального захисту (726 дітей), 11 – охорони здоров'я (539 дітей) та 1 приватний (12 дітей). Детальна інформація щодо евакуйованих закладів у розрізі областей представлена у **Додатку 3**. Аналіз свідчить, що 51,6% евакуйованих дітей, які перебували в цих закладах, є дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування. Найбільше таких дітей – 345 – в закладах системи соціального захисту населення, 233 дитини в освітянських закладах, 249 – в будинках дитини МОЗ, 5 – у приватних. Із числа евакуйованих 257 – діти з інвалідністю, що складає 1,77% від загальної чисельності дітей з інвалідністю, які перебували в цих закладах.

Якщо розглядати географію переміщення, то можна зробити висновок, що **найбільше закладів перемістилися з**

- **Миколаївської області** (18 закладів, 408 дітей, більше половини з яких є дітьми-сиротами/дітьми ПБП),
- **Донецької** (7 закладів, 313 дітей, з яких 61,6% є дітьми-сиротами/дітьми ПБП);
- **Харківської** (10 закладів, 222 дітей, з яких 88 – діти-сироти/діти ПБП).

Більш детальна інформація у Таблиці 7.

Таблиця 7.

Розподіл переміщених закладів в межах України за галузевим підпорядкуванням станом на 01.07.2022 року

Галузеве підпорядкування	Кількість закладів	Чисельність дітей	з них:		Діти-сироти, діти ПБП	Діти з інвалідністю
			Хлопчики	Дівчатка		
МОН	25	334	215	119	233	49
МСП	27	726	414	312	345	124
МОЗ	11	539	324	215	249	84
Приватні	1	12	7	5	5	0
Всього	64	1611	960	651	832	257

Джерело: За даними Р4ЕС/UNICEF, 2022

НАЙБІЛЬШЕ ПЕРЕМІЩЕНИХ ДІТЕЙ ПРИЙНЯЛИ:

- **Львівська область** – 595 дітей із 29 закладів (більшість з Миколаївської області), діти розміщені в 16 місцевих закладах;
- **Закарпатська область** – 328 дітей із 13 закладів (більшість з Донецької та Дніпропетровської областей), розміщені на базі 10 місцевих закладів;
- **Чернівецька область** прийняла 399 дітей із 13 закладів, розмістивши їх на базі 6 місцевих;
- **Івано-Франківська область** – 151 дитину із 10 закладів, які розміщені у 8 місцевих закладах.

Більш детальна інформація у таблиці 8.

Таблиця 8.

Географія областей України які прийняли переміщені (евакуйовані) заклади станом на 01.07.2022 року

Область	Кількість місцевих закладів, які прийняли дітей	Кількість закладів/груп, які переміщені	Чисельність дітей	з них:			
				Хлопчики	Дівчатка	Діти-сироти, діти ПБП	Діти з інвалідністю
Закарпатська	10	13	328	1176	1152	1178	39
Івано-Франківська	8	10	151	96	55	65	15
Кіровоградська	1	1	29	17	12	21	29
Львівська	16	29	595	378	217	315	58
м. Київ	1	1	16	1	15	16	16
Тернопільська	3	3	61	37	24	40	15
Хмельницька	2	2	32	18	14	16	3
Чернівецька	6	13	399	237	162	181	82
Всього	47	72	1611	960	651	832	257

Джерело: За даними Р4ЕС/UNICEF, 2022

Методологічне застереження:

Не співпадіння цифр щодо кількості переміщених закладів та кількості закладів, які їх прийняли, пояснюється тим, що в декількох місцевих закладах розміщено по декілька евакуйованих закладів чи груп; а деякі евакуйовані заклади розділені на кілька груп та розміщені в декількох областях.

Частина дітей із евакуйованих закладів розміщені в 2-3 локаціях і навіть в різних областях. Наприклад, діти з Дружківського дитячого будинку-інтернату Донецької області перебувають в трьох закладах, що розташовані у трьох різних областях (Івано-Франківська, Закарпатська, Чернівецька), а частина дітей евакуйована за кордон. Схожа ситуація з Богодухівським дитячим будинком-інтернатом Харківської області (м. Київ, Кіровоградська та Хмельницька області).

Заклади інституційного догляду та виховання дітей, які функціонують за місцем постійного місця знаходження

Станом на 01.07.2022 року **за постійним місцем знаходження продовжують функціонувати 125 закладів, в яких перебуває 3269 дітей**, зокрема в 44 закладах системи освіти – 704 дитини; у 18 будинках дитини системи охорони здоров'я – 1056 дітей; у лікарнях – 59 дітей, у 53 закладах соціального захисту – 1236 дітей, у 10 приватних закладах – 214 дітей.

Найбільше таких закладів та в них дітей знаходиться в умовно безпечних регіонах:

- Львівська область – 17 закладів (428 дітей);
- Закарпатська – 10 закладів (301 дитина);
- Тернопільська – 10 закладів (126 дітей);
- Івано-Франківська – 5 закладів (157 дітей);
- Черкаська – 7 закладів (169 дітей);
- Хмельницька – 4 заклади (124 дитини);
- Чернівецька – 4 заклади (102 дитини).

У разі ескалації ситуації на фронті існує реальна загроза життю та здоров'ю дітей, які перебувають у цих закладах, їх примусової евакуації до росії.

Детальна інформація про такі заклади та дітей у них в розрізі областей та галузевого підпорядкування представлена у **Додатку 4**.

Значна чисельність дітей перебуває в закладах, які знаходяться чи знаходились в зоні активних бойових дій чи в тимчасовій окупації.

Зокрема, найбільше таких закладів у прикордонних з російською федерацією областях:

- Чернігівській області (12, в яких 282 дитини),
- Сумській області (8 закладів, 112 дітей),
- в окупованій росією Херсонській області- 3 заклади, в яких 138 дітей (обласний будинок дитини (57 дітей), Олешківський дитячий будинок-інтернат (74 дитини), Херсонський обласний центр соціально-психологічної реабілітації – 7 дітей);
- у Харківській області – Шевченківський дитячий будинок-інтернат – 53 дитини,
- в Одеській області, яка піддається бомбардуванням зі сторони ворога,- 5 закладів, в яких перебуває 196 дітей,
- в окупованій Донецькій області- 3 дітей залишились у 2 закладах.

У разі ескалації ситуації на фронті існує реальна загроза життю та здоров'ю дітей, які перебувають у цих закладах, їх примусової евакуації до росії.

3.2. Місце перебування та стан безпеки дітей у закладах інституційного догляду системи освіти

Станом на 24 лютого 2022 року у пансіонах/інтернатах системи освіти проживало **40727** дітей. З початком війни і введенням воєнного стану в країні частина цих дітей, була евакуйована організованими групами у супроводі працівників закладу на більш безпечні території України (334 дитини) чи за кордон (1735 дітей), 704 дитини продовжує перебувати у закладах за постійним місцем перебування, а 37929 дітей було повернуто до батьків/законних представників, родичів.

Таблиця 9.

Дані про дітей в закладах інституційного догляду системи освіти

Типи закладів, в структурі яких є пансіон/інтернат	Кількість закладів	Загальна чисельність учнів	Чисельність дітей	Чисельність учнів, зарахованих до пансіону/інтернату станом на 24.02.2022 р.		Чисельність та місце перебування станом на 01.07.2022 учнів, зарахованих до пансіону/інтернату			
				Всього учнів	З них дітей-сиріт, діти та дітей ПБП	повернуті до батьків/законних представників	Перебувають в закладі	Переміщені в межах України	Евакуйовані за кордон
Спеціальні заклади (спеціальні школи, НРЦ)	261	32214	2165	17246	825	16052	261*	154	773
Заклади загальної середньої освіти (ліцеї, гімназії, ін.)	147	38866	1092	8686	305	7881	217**	80	471
Спеціалізовані заклади освіти	89	25638	571	1412	8128	13906	15***	76	127
Дитячі будинки	18	667	434	667	430	90	211****	24	364
Всього	515	97385	4262	40727	1688	37929	704	334	1735

* 4 дітей довлаштовано у заклади у період з 24 лютого 2022 року, 10 дітей переведено в дитячий будинок

** 2 дітей довлаштовано у заклади у період з 24 лютого 2022 року, 39 дітей вибуло з закладів у період з 24 лютого 2022 року (в т.ч. з початково евакуйованих)

*** 4 дітей вибуло з закладів у період з 24 лютого 2022 року

**** 23 дитини довлаштовано у заклади у період з 24 лютого 2022 року (в т.ч. з спеціального закладу); 1 дитина вибула

Джерело: За даними Р4ЕС/UNICEF, 2022

Діти, які повернуті із закладів інституційного догляду системи освіти до батьків/законних представників

У закладах інституційного догляду системи освіти перебувало цілодобово (пансіони/інтернати) **40727 дітей, з них 37929** у зв'язку з початком війни **були повернуті до батьків чи інших законних представників**, зокрема:

- 13906 дітей повернуті із закладів спеціалізованої освіти (98,42% від загальної чисельності дітей, які перебували цілодобово у цих закладах);
- 16052 дитини (93,07%) - із закладів спеціальної освіти;
- 7881 дитина (90,7%) і - з закладів загальної середньої освіти;
- 90 дітей (13 %) з дитячих будинків повернуто до родичів.

У рамках першого етапу моніторингу здійснено вивчення потреб дітей, які цілодобово перебували в **загальноосвітніх та спеціальних закладах освіти**. Всього до пансіонатів 408 таких закладів було зараховано 25932 дитини, з них **23933 дитини** у зв'язку з початком війни були повернуті до батьків/законних представників. З об'єктивних причин відсутня інформація від Луганської, Донецької, Херсонської областей, а також тимчасово непідконтрольних Уряду України АР Крим та м. Севастополь; з суб'єктивних причин від деяких закладів Волинської, Закарпатської, Львівської областей. У рамках моніторингу зібрана та узагальнена персоніфікована інформація про потреби **13047 дітей**, які були повернуті з цих закладів до батьків, у зв'язку з початком війни.

Основні характеристики стану цих дітей та їх безпеки:

- особливі потреби: майже кожна третя дитина з інвалідністю, біля 80% – мають особливі освітні потреби.
- безпечність місця перебування: на момент опитування більше 95% дітей перебували у безпечному або відносно безпечному місці, **1,1% – у зоні бойових дій, близько 3% – в тимчасовій окупації** чи на непідконтрольній Уряду України території (31 дитина перебуває на території росії, білорусії в АР Крим);
- переміщення/евакуація: близько 80% дітей перебувають за місцем проживання батьків/законних представників; понад 6% дітей (на момент опитування), перемістились⁸ разом з батьками/законними представниками в більш безпечні регіони України, а більше 10% - евакуювались за кордон.
- догляд дітей забезпечують: 95.6% дітей перебувають з батьками/законними представниками; 4% дітей наразі перебувають у родичів, знайомих; невідоме для працівників закладів місце перебування 1,4% дітей.
- 1 дитина загинула (попала під обстріл, Луганська обл.).

8. На основі інформації, доступної працівникам інтернатних закладів, які були долучені до моніторингу

У ході моніторингу з'ясовано, що більшість батьків/законних представників повернутих дітей здатні та забезпечують базові потреби дітей в період війни. Стосовно 13047 дітей зроблено припущення, що їхні сім'ї є вразливими, і в період війни потребують підтримки, у зв'язку з чим були з'ясовані їхні основні потреби. Списки цих дітей із зазначенням потреб передані службам у справах дітей за місцем їхнього проживання для більш детального вивчення ситуації та надання соціальної підтримки та гуманітарної допомоги, в тому числі в рамках проекту ЮНІСЕФ.

Особливої уваги та турботи потребує **1051 дитина**, які експертами були визначені як такі, що проживають **у сім'ях, які перебувають в складних життєвих обставинах**. Термінових та негайних **дій щодо захисту потребують 126 дітей**, батьки/законні представники яких нехтують потребами дітей, є ризики щодо жорстокого поводження з ними. Детальна інформація щодо цих дітей надана місцевим та обласним службам у справах дітей. Контроль за здійсненням заходів із захисту прав цих дітей забезпечує Нацсоцслужба.

Більш детально в розрізі областей подано в Додатку 5. Аналіз потреб цієї категорії дітей та здійснені заходи щодо їх захисту буде подано в наступному звіті.

Особливої уваги та підтримки можуть потребувати **діти та їхні сім'ї, які проживали чи сьогодні проживають в зоні, де велися/ведуться активні бойові дії**. Це, зокрема, 187 дітей із Запорізької області, які проживають у сім'ях, які потребують соціальної підтримки, та 23 дитини, які потребують захисту; у Миколаївській області - 71 дитина, які проживають у сім'ях, що потребують соціальної підтримки, та 4 дитини потребують захисту.

Наразі **відсутня інформація про стан безпеки та потреби 4777 дітей**. Ці діти на початку війни були повернуті із закладів до батьків/законних представників, які проживали в Луганській, Донецькій, Херсонській областях, які зараз є тимчасово окупованими росією.

Про необхідність розробки додаткових механізмів захисту дітей в умовах війни поінформовано Міністерство соціальної політики, Національну соціальну сервісну службу України. Аналіз ситуації щодо дітей, повернутих з інтернатних закладів до батьків у зв'язку з воєнним станом, здійснений в рамках проекту був розглянутий на засіданні Координаційного штабу із захисту прав дітей при Кабінеті Міністрів України, прийняті відповідні рекомендації, зокрема Нацсоцслужбі та Міністерству освіти та науки доручено здійснити при підтримці проектів ЮНІСЕФ аналіз потреб всіх дітей, повернутих з інтернатів до батьків /законних представників та надати підтримку їхнім сім'ям, а в разі потреби здійснити заходи із їх захисту.

3.3. Місце перебування та стан безпеки дітей в закладах інституційного догляду системи охорони здоров'я

За даними Міністерства охорони здоров'я України станом на 24 лютого 2022 року функціонувало **37 закладів**, які здійснювали догляд, в тому числі паліативний, виховання, реабілітацію дітей раннього віку (далі – будинки дитини), в яких перебувало 2294 дитини, з них 1325 (57,7%) дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, 518 дітей з інвалідністю (22,6%).

За даними моніторингу **станом на 01.07.2022 року в будинках дитини перебуває 2085⁹ дітей**, з них 1654 дитини (з яких 824 (49,8%) – діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування) знаходяться в межах адміністративних територій України. З числа дітей, які перебувають в Україні, на обліку дітей, які можуть бути усиновленими, перебуває 363 дитини.

Перший етап моніторингу будинків дитини показав, що процеси переміщення, влаштування, вибуття дітей в період воєнного стану в Україні є дуже динамічні і змінні. Вони можуть включати декілька етапів переміщення, зарахування дітей до іншого закладу, в тому числі евакуйованого, розміщення одного закладу в декількох локаціях, в тому числі і за кордоном, а також повернення закладів на постійне місце перебування тощо.

Станом на 01.07.2022 усі 37 закладів продовжують функціонувати, проте лише 18 на території основного місця знаходження, з яких один перебуває на тимчасово окупованій російською федерацією території. У зв'язку із зростаючою загрозою щодо безпеки життя та здоров'я дітей, 19 закладів переміщені на більш безпечні території в межах України (діти з 11 закладів) та за кордон (діти з 10 закладів). Розбіжність у цифрах пояснюється тим, що діти з двох закладів перебувають частково в Україні, частково за кордоном.

Також слід зазначити, що в ході переміщення/ евакуації ряд будинків дитини залишили частину дітей в дитячих лікарняних закладах. Всього було

Найбільш складно, як зазначили експерти, відбувалися процеси евакуації будинків дитини, що зумовлено потребою в особливих умовах транспортування немовлят та дітей раннього віку, значна чисельність яких мають проблеми зі здоров'ям, інвалідність. Зазначені обставини передбачають упереджені дії, наявність певних умов транспортування та відповідної кількості спеціалістів, які б забезпечували безпеку та догляд дітей при переміщенні та на новому місці перебування. Однак в більшості випадків евакуація дітей відбувалася в умовах зростаючої небезпеки, терміни відкладалися у зв'язку з відмовою працівників цих закладів супроводжувати дітей та працювати за місцем переміщення. Так, 35 дітей Київського обласного будинку дитини (м. Біла Церква) переміщені до Закарпатського обласного будинку дитини у супроводі 9 працівників. Обов'язки офіційного представника дітей було покладено на інженера з охорони праці; 70 дітей з трьох Харківських будинків дитини переміщені в заклади охорони здоров'я Івано-Франківської області у супроводі 13 співробітників.

виявлено 59 таких дітей з 8 будинків дитини, а саме: 2 дитини з Донецького обласного будинку дитини; 19 дітей з трьох будинків дитини Дніпропетровської області; 30 дітей з Запорізького; по 3 дітей з Миколаївського та Рівненського обласних будинків дитини та 2 дітей з Сумського. Стан цих дітей та причини їх залишення в лікарняній установі потребують додаткового вивчення.

У таблиці 10 подано дані щодо кількості закладів та чисельності в них дітей, в тому числі дітей з інвалідністю та дітей, які мають статус дитини-сироти чи дитини, позбавленої батьківського піклування, а також дані щодо місця їхнього перебування на обліку дітей, які можуть бути усиновленими.

9. У зв'язку з початком та в період війни 178 дітей було повернуто батькам чи передано усиновителям, законним представникам, при цьому влаштовано 69 нових дітей (станом до 01.07.2022 р)

Таблиця 10.

Розподіл дітей в закладах, які функціонують за місцем постійного перебування із врахуванням статусу дітей та перебування їх на обліку з усиновлення

Адміністративні території	Кількість будинків дитини	Чисельність дітей (всього)	З них дітей з інвалідністю	Дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування	З них перебувають на обліку:		
					місцевому	регіональному	централізованому
Вінницька	2	131	55	46	41	0	0
Житомирська	2	65	20	35	21	0	3
Закарпатська	1	64	10	37	21	18	16
Івано-Франківська	1	33	7	12	2	2	2
Львівська	2	85	19	16	3	0	0
Одеська	3	278	63	167	106	24	0
Полтавська	1	70	6	41	30	26	25
Тернопільська	1	29	4	7	5	3	3
Хмельницька	1	86	27	49	29	29	24
Херсонська	1	57	15	52	0	0	0
Черкаська	1	54	10	41	20	19	17
Чернівецька	1	21	2	15	5	0	0
Чернігівська	1	83	25	41	Інформація відсутня		
Всього	18	1056	263	575	283	121	90

Джерело: За даними Р4ЕС/UNICEF, 2022

Більшість територій перебування дітей станом на 01.07 2022 року є відносно безпечними. Проте, на думку експертів, потребують евакуації у більш безпечні регіони чи за кордон будинки дитини, що розташовані в Чернігівській, Одеській та Полтавській областях. Потребує розробки окремого алгоритму дій ситуація, що склалася з **Херсонський обласним спеціалізованим будинком дитини (57 дітей, з яких 15 з інвалідністю, 52 дитини мають статус дитини-сироти чи дитини, позбавленої батьківського піклування), що перебуває на тимчасово окупованій території**. Причиною перебування закладу з дітьми раннього віку в окупації є швидкий захват окупантами м. Херсона та

відмова окупантів надати гуманітарний коридор для евакуації дітей. Отримати інформацію або здійснити моніторинг дотримання прав дітей станом на 01.07.2022 року не можливо.

Переміщення в межах України. У зв'язку з війною 11 будинків дитини (539 дітей, з яких 249 дітей мають статус дитини-сироти або дитини, позбавленої батьківського піклування, 84 дитини з інвалідністю) були евакуйовані у більш безпечні регіони України. Найбільше переміщено дітей з будинків дитини до Чернівецької (180 дітей з Донецької, Миколаївської областей, м. Києва) та до Львівської областей (182 дитини з Луганської та Запорізької областей).

Таблиця 11.

Розподіл дітей, переміщених в межах України, з урахуванням статусу дітей та перебування їх на обліку з усиновлення

Адміністративні території	Кількість будинків дитини	Кількість дітей (всього)	Дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування	З них перебувають на обліку дітей, які можуть бути усиновлені:			Адміністративна територія куди евакуйовано заклад
				місцевому	регіональному	централізованому	
Донецька	1	76	63	Інформація відсутня			Чернівецька
Запорізька	1	164	49	38	0	0	Львівська
Київська	1	32	27	22	6	1	Закарпатська
Миколаївська	1	55	23	Інформація відсутня			Чернівецька
Рівненська	1	31	16	Інформація відсутня			Хмельницька
Харківська	3	70	23	10	5	5	Івано-Франківська
Київ	2	93	39	10	8	8	Чернівецька
Луганська	1	18	9	Інформація відсутня			Тернопільська
Всього	11	539	249	80	19	14	

Джерело: За даними Р4ЕС/UNICEF, 2022

Переміщення дітей відбулось з частковим переміщенням працівників закладу, їх кількість дуже незначна і недостатня для забезпечення належного догляду, виховання та надання необхідних послуг дітям.

Зазначені дані свідчать про необхідність уточнення та детального вивчення інформації щодо стану та потреб дітей, які перебувають в будинках дитини, термінів їх перебування на обліку та з'ясування причин затримки з внесення даних про статусних дітей до банку даних дітей, які мають право бути усиновленими. Ці та інші завдання щодо збору та аналізу більш детальної інформації щодо вікового складу, термінів перебування, задоволення потреб дітей є завданням наступного етапу моніторингу, результати якого будуть представлені в наступному звіті.

У деяких випадках відбулося переміщення дітей в різні локації та подвійне переміщення: Вихованці обласного будинку дитини «Сонечко» Запорізької області розміщені в трьох закладах охорони здоров'я, тільки один з яких є будинком дитини.

Окрім того у зв'язу з дефіцитом місць для прийому таких дітей та для покращення умов їх проживання в деяких випадках відбулося подвійне переміщення дітей. Наприклад, вихованці Харківського обласного будинку дитини № 3 були евакуйовані та розміщені у закладах охорони здоров'я Львівської області, а згодом – переміщені за кордон.

Переміщення за кордон. За даними моніторингу 10 закладів інституційного догляду і виховання системи охорони здоров'я, в яких перебувало 430 дітей, з яких 299 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, переміщені за межі території України.

Таблиця 12.

Дані щодо закладів системи охорони здоров'я, які евакуйовані за кордон у зв'язку з війною в Україні станом на 01.07.2022 р.

Назва закладу	Область	Кількість евакуйованих дітей за кордон	З них дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування	Країна переміщення
КП Спеціалізований будинок дитини для дітей з ураженням центральної нервової системи	Волинська	19	16	Польща
КП Кам'янський спеціалізований будинок дитини"	Дніпропетровська	25	19	Швейцарія
КП Криворізький спеціалізований будинок дитини"	Дніпропетровська	63	45	Нідерланди
КП Дніпропетровський спеціалізований будинок дитини"	Дніпропетровська	47	47	Нідерланди
КП Спеціалізований обласний будинок дитини" м. Боярка	Київська	96	82	Польща
КП Луганський обласний будинок дитини № 2	Луганська	20	6	Словенія
КНП Сумський обласний спеціалізований будинок дитини	Сумська	63	33	Німеччина
КНП "Регіональний клінічний центр медичної реабілітації та паліативної допомоги дітям "Гіппократ"	Харківська	15	9	Німеччина
КНП "Кіровоградський обласний спеціалізований будинок дитини нового типу"	Кіровоградська	63	37	Австрія
КНП "Обласний будинок дитини № 3"	Харківська	19	5	Литва
Всього		430	299	

Джерело: За даними Р4ЕС/UNICEF, 2022

Аналіз та узагальнення інформації щодо стану забезпечення базових потреб вихованців будинків дитини, які перебувають на території України, захисту їхніх прав є черговим завданням моніторингу і буде представлений в наступному звіті.

3.4. Місце перебування та стан безпеки дітей в закладах інституційного догляду системи соціального захисту

У системі соціального захисту станом на 24 лютого 2022 року функціонувало

- **40 дитячих будинків-інтернатів** – соціально-медичних установ для дітей з інвалідністю (порушеннями фізичного, інтелектуального розвитку та психічними розладами, які за станом здоров'я потребують стороннього догляду, можуть перебувати тимчасово-терміном до 6 місяців, або постійно;
- **75 центрів соціально-психологічної реабілітації** дітей та притулків для дітей для тривалого (до 9 місяців) стаціонарного або денного перебування дітей віком від 3 до 18 років, які перебувають у складних життєвих обставинах;
- **17 центрів соціальної підтримки дітей та сімей**, у яких діти, які опинились у складних життєвих обставинах, діти-сироти, діти позбавлені батьківського піклування можуть перебувати тимчасово чи постійно в умовах наближених до сімейних;
- **5 малих групових будинків**, у яких відповідно до положення мають проживати і виховуватись діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування, в умовах, наближених до сімейних (не більше 10 дітей одночасно).

Після введення воєнного стану в країні до батьків чи законних представників повернулися 699 дітей.

У зазначених 137 закладах на початку війни **перебувало цілодобово 4287 дітей**, з яких 1375 дітей мають статус дитини-сироти чи дитини, позбавленої батьківського піклування. Із загальної кількості дітей, які перебувають у цих закладах 1237 – мають інвалідність.

Після введення воєнного стану в країні до батьків чи законних представників повернулися 699 дітей. 2389 дітей переміщені/евакуйовані організованими групами на безпечні території. З них в межах України переміщено 726 дітей, за кордон евакуйовано 1663 дитини. 1236 дітей залишилися на території постійного місця перебування закладів, які знаходяться в умовно безпечних регіонах. Інформація щодо руху дітей у закладах системи соціального захисту представлена у таблиці 14.

Таблиця 13.

Інформація щодо руху дітей в закладах системи соціального захисту (станом на 01.07.2022 року)

Типи закладів	Кількість закладів	Загальна чисельність дітей на цілодобовому перебуванні станом на 24.02.22	З них дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування	Перебування дітей під час воєнного стану			
				Повернуті батькам/ законним представникам після 24.02.22	Залишились і перебувають в закладі, станом на 01.07.22	Переміщені в межах України станом на 01.07.22	Евакуйовані закордон станом на 01.07.22
1	2	3	4	5	6	7	8
Дитячі будинки-інтернати ¹⁰	40	1197	550	41	824	122	223
ЦСПР/притулки ¹¹	75	2493	566	562	359	375	1230
Центри соціальної підтримки дітей та сімей ¹²	17	557	227	93	53	229	173
Малі групові будинки	5	40	32	3	37	0	37
Всього	137	4287	1375	699	1236	726	1663

Джерело: За даними Р4ЕС/UNICEF, 2022

Особливістю дитячих будинків-інтернатів є наявність молодіжного відділення у закладі і перебування дітей з інвалідністю разом із молодими людьми з інвалідністю віком від 18 до 35 років. При цьому чисельність підопічних молодіжного відділення значно перевищує чисельність вихованців-дітей. Після 24 лютого 2022 року до батьків чи законних представників повернулася 41 дитина, 122 дітей переміщені на безпечніші території України, а 223 – за межі України. Залишились у закладах за постійним місцем перебування 824 дитини з інвалідністю.

На початок війни в **умовах наближених до сімейних (центрах соціальної підтримки дітей та сімей і малих групових будинках)** проживали 597 дітей, 259 з яких мали статус дитини-сироти чи дитини, позбавленої батьківського піклування. Станом на 1 липня 2022 року 96 дітей повернулися до батьків, 439 дітей переміщені, в т. ч. евакуйовані за межі України – 210 дітей. 90 дітей залишились у закладах за постійним місцем перебування.

Аналіз перебування дітей у закладах системи соціального захисту та визначення потреб дітей – завдання наступного етапу моніторингу.

10. Призначені для тимчасового (до шести місяців) або постійного (понад шість місяців) перебування або проживання дітей з інвалідністю віком від 4 до 18 років з порушеннями фізичного, інтелектуального розвитку та психічними розладами, які за станом здоров'я потребують стороннього догляду

11. Утворені для тривалого (стаціонарного) або денного перебування дітей віком від 3 до 18 років, які опинились в складних життєвих обставинах надання їм комплексної соціальної, психологічної, педагогічної, медичної, правової, інших видів допомоги

12. утворюється для соціального захисту і підтримки дітей та сімей з дітьми, які перебувають у складних життєвих обставинах. У складі таких центрів можуть утворюватися відділення термінового влаштування дітей для тимчасового проживання (терміном до 3 місяців) та соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, віком від народження до 18 років; та малі групові будиночки, призначені для проживання та виховання до досягнення 18-річного віку дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, в умовах, наближених до сімейних.

Висновки до розділу

У ході моніторингу становища дітей, які зараховані до закладів інституційного догляду (пансіони/інтернати) зібрані дані про дітей, які перебували в цих закладах цілодобово, їх місце перебування та стан безпеки після початку війни та станом на 01.07.2022 р. Зібрана та узагальнена інформація про дітей, які у зв'язку з оголошенням воєнного стану були повернуті до своїх батьків, осіб, які їх замінюють. Доступ до зазначеної інформації наданий службам у справах дітей обласних військових адміністрацій, Нацсоцслужбі України, а також Міністерству освіти та науки України стосовно дітей, які перебувають в освітянських закладах; Міністерству охорони здоров'я щодо даних про дітей, які перебувають у будинках дитини. Наразі в рамках проекту завершується робота із визначення потреб цих дітей, особливо вимушено переміщених чи евакуйованих в т.ч. в контексті підготовки до нового навчального року та осінньо-зимового періоду.

Діти, які перебували цілодобово в закладах інституційного догляду та виховання, у зв'язку з початком війни частково були переміщені в більш безпечні території України чи евакуйовані за кордон, проте 80% дітей були повернуті до батьків чи законних представників, значна частина яких перебували у складних життєвих обставинах, які в період війни ще більше загострилися, особливо на тимчасово окупованих територіях чи в зоні бойових дій. Найбільше таких дітей повернуто до батьків із освітянських закладів, майже 80% мають особливі освітні проблеми.

Вивчення стану та потреб дітей, повернутих до батьків із пансіонів закладів загальної та спеціальної освіти підтвердило нагальну потребу в наданні підтримки батькам в забезпеченні базових потреб, організації онлайн навчання дітей, особливо дітей з інвалідністю, забезпеченні їх реабілітації, сприяння переміщенню чи евакуації в більш безпечні регіони. Наразі здійснюється оцінка сімейної ситуації дітей, які проживають в умовно безпечних громадах та організація їх підтримки, проте це не можливо здійснити по відношенню до сімей, які проживають в окупованих територіях чи в зоні бойових дій.

Є низка проблем в забезпеченні належного догляду і виховання переміщених дітей в складі інституційного закладу. Серед основних причин: складності в адаптації на новому місці, пережиті дітьми травми та потреба в психологічній підтримці, проблеми в організації навчання дітей, відсутність засобів для навчання чи стабільного інтернету. Також важливим фактором є надмірне навантаження та вигорання персоналу, який супроводжує дітей, відсутність фінансових стимулів, потреба в ротації.

Особливої уваги потребує забезпечення потреб дітей раннього віку, які перебувають в будинках дитини системи охорони здоров'я. За даними моніторингу кожна 3-я дитина має інвалідність, 57% дітей мають статус дитини-сироти, дитини, позбавленої батьківського піклування. Особливе є занепокоєння викликає стан забезпечення базових потреб вихованців Херсонського обласного будинку дитини, який перебуває на тимчасово окупованій території; переміщені будинки дитини в межах України чи евакуйовані за кордон. У зв'язку з неможливістю в ряді випадків забезпечити в умовах війни визначені законодавством процедури щодо усиновлення, порушується право цих дітей на виховання в умовах сім'ї; недоступними для більшості дітей є реабілітаційні послуги, паліативної допомоги. В рамках проекту завершується персоніфіковане вивчення потреб вихованців будинків дитини, які перебувають в Україні та буде представлено в наступному звіті. Проте вже термінового вирішення потребують питання врегулювання процедур усиновлення дітей в умовах воєнного стану, тимчасового сімейного влаштування дітей залишених без батьківського піклування, забезпечення доступу дітей з інвалідністю чи ризиком набуття до послуг раннього втручання. Не менш важливими питаннями є забезпечення переміщених закладів відповідними спеціалістами з реабілітації та раннього втручання.

Потребує додаткового вивчення питання причин довготривалого перебування в лікарняних закладах вихованців евакуйованих чи переміщених будинків дитини.

ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

Моніторинг підтвердив актуальність його проведення саме зараз, в період складних процесів, які відбуваються у зв'язку з повномасштабною війною, розв'язаною російським агресором. Наявність надійних даних про дітей цільової групи, щодо яких здійснювалось дослідження, є важливим з точки зору розуміння міграційних процесів, спричинених війною, визначення потреби у підтримці дітей і їхніх сімей, розвитку сімейних форм виховання, а наявність достовірної інформації є основою для планування, прийняття оперативних та стратегічних рішень.

Не зважаючи на існування 8 річного досвіду захисту дітей в умовах війни розв'язаної росією ще починаючи з 2014 році (анексія Криму, частини Донецької та Луганської областей), державна система захисту дітей виявилась не готовою до забезпечення безпеки та захисту дітей в умовах повномасштабної війни. Діючі нормативно-правові акти щодо захисту дітей в період війни, в більшості випадків виявились не придатними. Тому Уряд та Верховна Рада України екстрено розробляли нові правові норми та алгоритми дій, які б мінімізували ризики для життя та здоров'я дітей та відповідали поточній ситуації. Цей процес продовжується до сих пір, і як правило унормовує ризики з певним запізненням, що зумовлює додаткові ризики для дітей.

В умовах війни чи надзвичайних ситуацій особливо значення набуває система обліку дітей, особливо тих дітей, якими опікується держава. Єдина інформаційно-аналітична система "Діти", яка призначена для персоніфікованого обліку дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей, які залишились без батьківського піклування, дітей, які перебувають в складних життєвих обставинах, станом на початок війни не містила інформації про значну кількість дітей, а з початком військової агресії служби у справах дітей прикордонних з росією

східних та південних областей України, з метою безпеки, взагалі були відключені від системи, що значно ускладнило здійснення моніторингу. Слід зазначити, що станом на 01.07. 2022 р. ІАС «Діти» відновила свою роботу, до бази вносяться дані про визначені категорії дітей. Не зважаючи на зазначене існує ризик втрати даних про дітей, особливо тих, які в перші дні війни евакуювались за кордон без належного пакету документів.

Окрім того, при обліку статусних дітей не достатньо уваги приділяється дітям, які перебувають під опікою, піклуванням, досить обмежені параметри збору персоніфікованих даних про опікунів та піклувальників містить ІАС «Діти». Також відсутній персоніфікований облік дітей, які перебувають цілодобово в закладах інституційного догляду, що передбачено постановою Кабінету Міністрів України «Деякі питання соціального захисту дітей, влаштованих на цілодобове перебування до закладів різних типів, форм власності та підпорядкування» від 4 серпня 2021 року № 843. Тому при здійсненні моніторингу ресурс ІАС «Діти» не використовувався.

Проведення моніторингу з об'єктивних причин є ускладненим в областях/в деяких частинах областей, територіальних громадах, які перебувають під тимчасовою окупацією, а також в територіях, що знаходяться в зоні активних бойових дій. На цих територіях органи місцевого самоврядування не можуть повною мірою виконувати свої повноваження і здебільшого не володіють конкретною та актуальною інформацією.

Суб'єктивними причинами, які сповільнювали процес моніторингу в ряді випадків, була підміна понять та відмова надавати інформацію про стан безпеки вихованця закладу у зв'язку з потребою дотримання вимог законодавства захисту персональних даних.

Рекомендації (національний рівень)

Упорядкувати систему моніторингу дітей, які потребують особливого захисту держави, покращити координацію заходів з моніторингу, в тому числі тих, які здійснюються за донорські кошти.

Привести у відповідність до сучасних інформаційних вимог інформаційно-аналітичну систему «ДІТИ».

Організувати заходи з підвищення професійної компетентності посадових осіб органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, в тому числі Нацсоцслужби щодо мети, завдань, змісту проведення моніторингу та використання його результатів, в т. ч. для прийняття стратегічних рішень, планування та реалізації заходів з підтримки дітей, які потребують особливої турботи держави.

Розширити можливості щодо сімейного влаштування дітей, які залишились без батьківського піклування, дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, шляхом мінімізації бюрократичних процедур при тимчасовому влаштуванні дітей, створенні прийомних, патронатних сімей, встановленні опіки над дітьми, усиновленні.

Знизити межі граничної чисельності догляду дітей в одній СФВ в т.ч. з врахуванням біологічних дітей, а також особливостей розвитку та наявності інвалідності в дітей, сімейної належності;

Забезпечити поступову трансформацію дитячих будинків сімейного типу в прийомні сім'ї, гранична чисельність дітей в такій сім'ї не має бути більшою ніж 7 дітей ;

Розробити механізми та процедури, що забезпечать обов'язковість психологічного супроводу дітей, які виховуються в сімейних формах виховання; консультування та супервізію їх законних представників.

Вирішити питання введення достатньої кількості посад фахівців із соціальної роботи (в якості дільничних, які надають підтримку та супровід сім'ям з дітьми, які перебувають у складних життєвих обставинах, з інвалідністю, вимушено-переміщеним, сім'ям, які здійснюють догляд та виховання дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування), принаймні 1 на 4 тисячі сільського населення та 1 на 10 тисяч в містах.

Узгодити з нормами європейського права законодавство з питань захисту дитини, зокрема, що стосується граничної чисельності догляду дітей в сімейних формах виховання, розробити механізми поступової трансформації дитячих будинків сімейного типу в прийомні сім'ї.

Забезпечити засобами онлайн навчання кожен дитину-сироту, дитину позбавлену батьківського піклування.

Переглянути рівень фінансового забезпечення дітей, які виховуються у сімейних формах виховання, у зв'язку з економічною ситуацією та високим рівнем інфляції. Вирішити питання технічного характеру щодо мінімізації затримки нарахування чи виплати соціальної допомоги.

Визначити механізми та джерела покриття витрат на оренду, ремонт, відновлення та облаштування житла для сімей, які опікуються статусними дітьми, житло та майно яких пошкоджене або зруйноване в результаті російської агресії.

Залучити додаткові ресурси для забезпечення базових потреб дітей цільової групи у зимовий період (тепле та придатне для проживання житло).

Рекомендації (місцевий рівень)

Забезпечити облік та внесення даних про вимушено-переміщених дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей, залишених без батьківського піклування та тих, які перебувають у складних життєвих обставинах до інформаційно-аналітичної системи «Діти».

Сприяти інтеграції вимушено переміщених СФВ до життя громади, надавати їм підтримку та використовувати їх досвід для роботи з вразливими категоріями дітей.

Забезпечити доступність дітей до психологічних послуг, шляхом введення не менше однієї посади психолога в кожному навчальному закладі незалежно від чисельності здобувачів освіти;

Забезпечити залучення до навчального процесу всіх дітей, які тимчасово переміщені та проживають в громаді, а також їх доступ до медичних, соціальних, психологічних послуг.

Здійснити облік наявного житлового фонду в громадах та в жителів громади для розселення СФВ, які проживають в навчальних закладах, громадських приміщеннях, надати допомогу у підготовці житла до зими.

Здійснити оцінку потреб дітей, повернутих у зв'язку з війною до батьків із закладів інституційного догляду, надати підтримку їхнім сім'ям чи здійснити заходи із захисту дитини, визначити місце та умови подальшого проживання, навчання дитини.

Забезпечити кожній дитині, яка в період війни залишилась без батьківського піклування, сімейний догляд шляхом розвитку патронату, усиновлення, сімейних форм виховання, а також тимчасового влаштування дітей до сімей, які виявили бажання опікуватися такими дітьми.

Сприяти сімейному влаштуванню тимчасово переміщених дітей, які виховуються в закладах інституційного догляду.

ДОДАТКИ:

Додаток 1. Статистичні дані щодо СФВ, які залишилися у своїх регіонах (станом 01.07.2022р)

	ДБСТ	ДБСТ (діти)	ПС	ПС (діти)	Патронатні сім'ї	Діти під патронатом	Опіка/піклування	Опіка/піклування (діти)	ВСЬОГО СФ	ВСЬОГО дітей
Вінницька	52	338	115	220	2	5	1132	1527	1301	2090
Волинська	37	243	57	109	1	5	761	969	856	1326
Дніпропетровська	77	495	182	262	18	31	3837	5148	4114	5936
Донецька	18	132	50	86	7	8	337	434	412	660
Житомирська	33	207	126	156	9	16	1053	1023	1221	1402
Закарпатська	42	255	45	91	1	1	940	1377	1028	1724
Запорізька	32	219	150	286	5	10	1328	1786	1515	2301
Івано-Франківська	9	67	67	120	14	13	650	848	740	1048
Київська	23	152	51	98	9	9	1698	2097	1781	2356
Кіровоградська	60	410	139	276	18	39	1264	1779	1481	2504
Луганська	12	79	51	92	9	0	483	574	555	745
Львівська	22	166	65	121	11	13	1068	1432	1166	1732
Миколаївська	28	186	122	229	4	10	941	1212	1095	1637
Одеська	38	271	159	304	10	19	2397	3260	2604	3854
Полтавська	31	207	101	179	13	8	1123	1444	1268	1838
Рівненська	17	126	42	79	3	3	891	1186	953	1394
Сумська	18	119	125	238	10	6	791	1878	944	2241
Тернопільська	11	84	90	145	8	12	484	656	593	897
Харківська	80	587	177	347	18	22	1636	2547	1911	3503
Херсонська	42	304	92	209	5	9	1256	1888	1395	2410
Хмельницька	14	96	97	177	1	1	857	1225	969	1499
Черкаська	43	316	112	218	20	35	1072	1439	1247	2008
Чернівецька	14	103	47	89	3	2	450	660	514	854
Чернігівська	27	197	156	280	11	7	1033	1331	1227	1815
м. Київ	2	17	6	8	1	1	613	731	622	757
Україна	782	5376	2424	4419	211	285	28095	38451	31512	48531

Додаток 2. Статистичні дані щодо переміщення СФВ у регіони України (станом на 01.07.2022)

	ДБСТ	ДБСТ (діти)	ПС	ПС (діти)	Патронатні сім'ї	Діти під патронатом	Опіка/ піклування	Опіка/ піклування (діти)	ВСЬОГО СФ	ВСЬОГО дітей
Вінницька	4	25	8	18	2	5	74	88	88	136
Волинська	4	26	4	10	0	0	18	24	26	60
Дніпропетровська	8	51	30	58	2	2	201	259	241	370
Донецька	0	0	3	10	0	0	2	1	5	11
Житомирська	4	23	5	10	0	0	29	34	38	67
Закарпатська	10	76	27	61	1	3	87	132	125	272
Запорізька	0	0	1	2	0	0	11	11	12	13
Івано-Франківська	16	115	5	8	0	0	45	60	66	183
Київська	3	20	8	10	0	0	117	134	128	164
Кіровоградська	3	18	8	17	1	0	37	50	49	85
Луганська	0	1	0	0	0	0	1	1	1	2
Львівська	13	109	24	40	2	0	142	180	181	329
Миколаївська	0	0	0	0	0	0	2	2	2	2
Одеська	5	41	2	3	1	0	29	37	37	81
Полтавська	6	50	13	19	1	2	88	118	108	189
Рівненська	4	25	6	13	1	2	31	43	42	83
Сумська	0	0	0	2	0	0	5	6	5	8
Тернопільська	5	36	6	10	1	1	36	49	48	96
Харківська	0	2	2	3	0	0	11	10	13	15
Херсонська	0	0	0	1	0	0	2	2	2	3
Хмельницька	5	32	11	25	0	0	69	99	85	156
Черкаська	5	49	8	21	2	3	56	73	71	146
Чернівецька	4	33	5	6	1	1	48	62	58	102
Чернігівська	0	0	0	0	0	0	9	12	9	12
м. Київ	1	3	2	3	0	0	20	27	23	33
Україна	100	735	178	350	15	19	1170	1514	1463	2618

Додаток 3. Заклади різних типів, форм власності та підпорядкування, які переміщені в межах України

№	Область, з якої заклад евакуйовано	Сфера	Повна назва закладу	Область, яка прийняла евакуйований заклад	Загальна чисельність дітей, які переміщені до закладу	ВСЬОГО СФ ВСЬОГО дітей	
						дітей-сиріт, дітей ПБП	дітей з інвалідністю
ВСЬОГО					1611	832	257
1.	Дніпропетровська	Соціальний захист населення	Центр соціальної підтримки дітей "Моя родина"	Тернопільська	14	14	0
2.		Соціальний захист населення	«Центр соціальної підтримки дітей та сімей «Довіра» м. Дніпро	Закарпатська	58	39	2
3.		Соціальний захист населення	«Центр соціальної підтримки дітей та сімей «Барвінок» м. Дніпро	Закарпатська	37	16	0
4.		Соціальний захист населення	КЗ соціального захисту «Центр соціальної підтримки дітей та сімей «Обійми» Дніпровської міської ради	Закарпатська	31	18	0
5.	Донецька	Соціальний захист населення	Центр соціально-психологічної реабілітації дітей м. Торезьк	Чернівецька	7	7	0
				Закарпатська	38	30	0
6.		Охорона здоров'я	Комунальне некомерційне підприємство "Краматорський будинок дитини "Антошка"	Чернівецька	76	63	19
7.		Соціальний захист населення	КУ «Дружківський дитячий будинок-інтернат»	Чернівецька	40	19	40
				Івано-Франківська	11	11	8
				Закарпатська	22	11	22
8.		Соціальний захист населення	ЦСПРД м. Слов'янськ, Донецької області	Івано-Франківська	3	0	0
				Закарпатська	21	4	1
9.		Соціальний захист населення	ЦСПРД м. Лиман, Донецької області	Івано-Франківська	4	2	0
				Закарпатська	24	12	0
10.		Соціальний захист населення	ЦСПРД м. Добропілля, Донецької області	Івано-Франківська	8	2	0
	Закарпатська			23	12	0	
11.	Соціальний захист населення	КЗ Центр соціальної підтримки дітей та сімей "Крила Надії" Маріупольської міської ради Донецької області»	Львівська	26	11	0	
			Львівська	10	4	0	

№	Область, з якої заклад евакуйовано	Сфера	Повна назва закладу	Область, яка прийняла евакуйованих заклад	Загальна чисельність дітей, які переміщені до закладу	ВСЬОГО СФ ВСЬОГО дітей	
						дітей-сиріт, дітей ПБП	дітей з інвалідністю
ВСЬОГО					1611	832	257
12.	Запорізька	Освіта	Комунальний заклад "Кам'янська спеціальна загальноосвітня школа-інтернат" Запорізької обласної ради	Львівська	5	0	5
13.		Освіта	КЗ "Молочанська спеціальна загальноосвітня школа-інтернат" Запорізької обласної ради	Львівська	4	4	4
14.		Охорона здоров'я	КУ Запорізький обласний спеціалізований будинок дитини "Сонечко"	Львівська (3 різні заклади розміщення)	13	9	1
					96	32	0
					55	8	5
15.	Київська	Охорона здоров'я	КЗ Спеціалізований будинок дитини м. Біла Церква	Закарпатська	32	27	11
16.		Освіта	КЗ Рокитнянської селищної ради Білоцерківського району Київської області «Рокитнянський дитячий будинок Чебурашка»	Львівська	23	19	1
17.		Освіта	КЗ КОР «Таращанський НРЦ»	Львівська	13	13	0
18.		Освіта	Великополовецька спеціальна школа	Львівська	14	14	2
19.		Освіта	Сквирський дитячий будинок "Надія" Сквирської районної ради	Львівська	1		
20.		Соціальний захист населення	КЗ "Макарівський Центр соціальної підтримки дітей та сімей «Промінь Надії» Макарівської селищної ради	Львівська	7	6	0
21.	м. Київ	Охорона здоров'я	Київський міський будинок дитини " Берізка "	Тернопільська	44	24	12
22.		Охорона здоров'я	Київський міський будинок дитини ім.М.М.Городецького	Чернівецька	49	15	10
23.		Соціальний захист населення	Київський міський центр соціальної підтримки дітей та сімей служби у справах дітей та сім'ї	Чернівецька	1	0	0
24.		Приватний заклад	Центр соціально-психологічної реабілітації для дітей Дарницького району м. Києва	Закарпатська	12	5	0

№	Область, з якої заклад евакуйовано	Сфера	Повна назва закладу	Область, яка прийняла евакуйованих заклад	Загальна чисельність дітей, які переміщені до закладу	ВСЬОГО СФ ВСЬОГО дітей	
						дітей-сиріт, дітей ПБП	дітей з інвалідністю
ВСЬОГО					1611	832	257
25.	Луганська	Освіта	Комунальний заклад "Луганський обласний ліцей-інтернат фізичної культури і спорту"	Івано-Франківська	5	4	0
26.		Освіта	Щастинська обласна санаторна школа Луганської обл.	Закарпатська	10	0	0
27.		Освіта	Кремінська обласна спеціальна школа	Львівська	11	11	8
28.		Освіта	Гірська обласна спеціальна школа	Львівська	11	10	6
29.		Охорона здоров'я	Луганський обласний будинок дитини № 2	Львівська	18	9	3
30.		Соціальний захист населення	Лисичанський ЦСПРД	Львівська	19	7	0
31.	Миколаївська	Охорона здоров'я	КНП «Миколаївський будинок дитини»	Чернівецька	55	23	13
32.		Соціальний захист населення	КЗ «ЦСПРД Южноукраїнської міської ради» Миколаївської області	Чернівецька	25	8	0
33.		Соціальний захист населення	КЗ «Первомайський ЦСПРД» Миколаївської області	Чернівецька	19	12	0
34.		Соціальний захист населення	КЗ «Миколаївський ЦСПРД» Миколаївської м/р	Чернівецька	74	27	0
35.		Освіта	Антонівська загальноосвітня школа-інтернат I-III ступенів, Миколаївська обл.	Львівська	34	15	0
36.		Освіта	КЗ «Березківський мистецький ліцей» Миколаївської обласної ради	Львівська	57	47	3

№	Область, з якої заклад евакуйовано	Сфера	Повна назва закладу	Область, яка прийняла евакуйованих заклад	Загальна чисельність дітей, які переміщені до закладу	ВСЬОГО СФ ВСЬОГО дітей	
						дітей-сиріт, дітей ПБП	дітей з інвалідністю
ВСЬОГО					1611	832	257
37.	Миколаївська	Освіта	Комунальний заклад "Луганський обласний ліцей-інтернат фізичної культури і спорту"	Івано-Франківська	5	4	0
38.		Освіта	Щастинська обласна санаторна школа Луганської обл.	Закарпатська	10	0	0
39.		Освіта	Кремінська обласна спеціальна школа	Львівська	11	11	8
40.		Освіта	Гірська обласна спеціальна школа	Львівська	11	10	6
41.		Охорона здоров'я	Луганський обласний будинок дитини № 2	Львівська	18	9	3
42.		Соціальний захист населення	Лисичанський ЦСПРД	Львівська	19	7	0
43.		Освіта	Вознесенська ЗОШ І-ІІІ ступенів «Обдаровані» Миколаївської обласної ради	Львівська	0	0	0
44.		Освіта	КЗ Миколаївська спеціальна школа № 6 Миколаївської обласної ради	Львівська	2	0	2
45.		Освіта	КЗ "Миколаївська спеціальна школа №3" Миколаївської обласної ради	Львівська	3	2	
46.		Освіта	КЗ Миколаївський спортивний ліцей Миколаївської обласної ради	Львівська	22	19	3
47.		Освіта	КЗ "Первомайська спеціальна школа" Миколаївської обласної ради	Львівська	7	3	1
48.		Освіта	Комунальний заклад "Лисогірська спеціальна школа" Миколаївської обласної ради	Львівська	23	20	3
49.	Рівненська	Охорона здоров'я	Рівненський обласний спеціалізований будинок дитини з центром реабілітації дітей з органічним ураженням ЦНС з порушенням психіки та паліативної допомоги дітям	Хмельницька	31	16	3
50.		Соціальний захист населення	КЗ "Мирогощанський дитячий будинок-інтернат" Рівненської обласної ради	Тернопільська	3	2	3

№	Область, з якої заклад евакуйовано	Сфера	Повна назва закладу	Область, яка прийняла евакуйованих заклад	Загальна чисельність дітей, які переміщені до закладу	ВСЬОГО СФ ВСЬОГО дітей	
						дітей-сиріт, дітей ПБП	дітей з інвалідністю
ВСЬОГО					1611	832	257
51.	Харківська	Соціальний захист населення	“Харківський обласний центр соціальної підтримки дітей та сімей “Гармонія”	Чернівецька	37	6	0
52.		Соціальний захист населення	Ізюмський міський центр соціально-психологічної реабілітації дітей	Чернівецька	4	1	0
53.		Соціальний захист населення	КЗ Балаклійський центр соціальної підтримки дітей та сімей Балаклійської міської ради Харківської області	Чернівецька	8	0	0
54.		Соціальний захист населення	Чугуївський міський центр соціально-психологічної реабілітації дітей	Чернівецька	4	0	0
55.		Соціальний захист населення	ЦСПРД Харківської міської ради	Івано-Франківська	21	21	0
56.		Охорона здоров'я	Харківський обласний спеціалізований будинок дитини "Зелений Гай"	Івано-Франківська	26	7	4
57.		Охорона здоров'я	Харківський обласний будинок дитини №2	Івано-Франківська	39	16	3
58.		Охорона здоров'я	Харківський обласний будинок дитини №3	Івано-Франківська	5	0	0
59.		Соціальний захист населення	КЗ «Харківський обласний ЦСПРД»	Львівська	32	0	0
60.		Соціальний захист населення	Богодухівський дитячий-будинок інтернат	м. Київ	16	16	16
				Кіровоградська	29	21	29
				Хмельницька	1	0	0
61.	Чернігівська	Соціальний захист населення	Чернігівський обласний ЦСПРД	Івано-Франківська	29	2	0
62.		Соціальний захист населення	ЦСПРД м. Ніжин, Чернігівської області	Закарпатська	5	1	0
63.		Соціальний захист населення	ЦСПРД Хмельниця (Чернігівська. обл)	Закарпатська	15	3	3
64.		Освіта	Чернігівський обласний НРЦ	Львівська	2	2	2

Додаток 4. Дані щодо закладів інституційного догляду та виховання дітей, які функціонують за місцем постійного перебування (станом на 01.07.2022)

	Всього закладів	Загальна чисельність дітей	Заклади освіти		Будинки дитини		Заклади системи соцахисту		Приватні заклади	
			Кількість закладів	Чисельність дітей	Кількість закладів	Чисельність дітей	Кількість закладів	Чисельність дітей	Кількість закладів	Чисельність дітей
Вінницька	7	181	2	28	2	131	3	22	0	0
Волинська	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Дніпропетровська	6	105	3	16	0	0	3	89	0	0
Донецька	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0
Житомирська	4	89	0	0	2	65	2	24	0	0
Закарпатська	10	301	1	45	1	64	5	116	3	76
Запорізька	2	87	1	7	0	0	1	80	0	0
Івано-Франківська	5	157	0	0	1	33	4	124	0	0
Київська	2	6	1	3	0	0	1	3	0	0
Кіровоградська	3	83	0	0	0	0	1	36	2	47
Луганська	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Львівська	17	428	9	252	2	85	4	85	2	6
Миколаївська	2	52	1	15	0	0	1	37	0	0
Одеська	11	462	0	0	3	278	6	105	2	79
Полтавська	6	148	2	10	1	70	3	68	0	0
Рівненська	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Сумська	7	110	3	33	0	0	4	77	0	0
Тернопільська	10	126	6	58	1	29	3	39	0	0
Харківська	1	53	0	0	0	0	1	53	0	0
Херсонська	3	138	0	0	1	57	2	81	0	0
Хмельницька	4	124	1	7	1	86	2	31	0	0
Черкаська	7	169	3	23	1	54	3	92	0	0
Чернівецька	4	102	1	48	1	21	2	33	0	0
Чернігівська	12	282	10	159	1	83	1	40	0	0
м. Київ	1	6	0	0	0	0	0	0	1	6
Україна	125	3210	44	704	18	1056	53	1236	10	214

Додаток 5. Дані про чисельність дітей, які перебували цілодобово в інтернатних закладах системи освіти, а з початком війни повернуті до своїх батьків/законних представників (станом на 01.07.2022)

Область	Загальна кількість закладів системи освіти, в структурі яких є пансіон/інтернат	Загальна чисельність учнів в закладах системи освіти, в структурі яких є пансіон/інтернат	Чисельність дітей, на цілодобовому перебуванні станом на 24.02.2022	Чисельність дітей, цілодобовому перебуванні, які 24.02.22 повернуті до батьків/законних представників	Кількість закладів, які були долучені до моніторингу потреб дітей	Чисельність дітей на цілодобовому перебуванні в закладах, які долучені до моніторингу потреб дітей		Фактична кількість закладів, які надіслали інформацію	Чисельність дітей, відносно яких поданою інформацією, про їхні потреби	з них:	
						Всього	З них повернуті батькам/законним представникам			Діти, які потребують підтримки*	Діти, які потребують захисту**
Вінницька	22	3076	1936	1858	18	1281	1220	18	1190	0	0
Волинська	18	7462	2680	2642	13	1076	1040	5	496	5	4
Дніпропетровська	45	8731	3332	3070	40	2706	2444	31	1904	122	8
Донецька	21	3043	2819	2632	21	2819	2632	13	0	0	0
Житомирська	16	1964	1349	1300	13	851	802	12	351	80	15
Закарпатська	17	3763	1049	960	12	530	530	4	97	0	0
Запорізька	26	5662	2306	2064	20	1661	1431	15	1360	187	23
Івано-Франківська	22	6373	1730	1730	17	867	867	11	490	4	0
Київська	15	1396	870	759	9	586	546	6	355	31	2
Кіровоградська	13	2882	1129	1087	8	400	374	8	398	3	0
Луганська	9	1280	907	803	7	517	418	0	0	0	0
Львівська	38	5851	1657	1351	32	1105	891	23	381	36	1
Миколаївська	20	3811	1367	1113	18	1042	863	15	1138	71	4
Одеська	28	3699	1783	1408	19	1040	869	18	598	91	2
Полтавська	21	3833	1309	1263	16	862	829	16	944	36	4
Рівненська	27	7045	1799	1774	22	1185	1160	22	163	163	0
Сумська	16	2425	1438	1367	10	603	557	9	547	43	4
Тернопільська	13	1532	783	725	10	542	500	9	529	19	0
Харківська	30	5791	2209	2198	24	1135	1124	17	787	37	19
Херсонська	12	2542	1342	1342	9	766	766	0	0	0	0
Хмельницька	16	3380	1918	1733	13	1268	1196	10	215	42	12
Черкаська	20	3203	1275	1243	16	920	903	10	191	20	24
Чернівецька	18	3079	1222	1178	13	541	531	13	273	17	0
Чернігівська	17	2264	1763	1583	14	1170	990	14	35	35	0
м. Київ	15	3298	755	746	14	459	450	11	605	9	4
Україна	515	97385	40727	37929	408	25932	23933	310	13047	1051	126

ПРО ПРОЄКТ

Мета проєкту:

Надати підтримку органам влади та місцевого самоврядування у здійсненні моніторингу, забезпеченні захисту та базових потреб дітей, влаштованих у сімейні форми виховання, дітей, залишених без батьківського піклування, та дітей, які перебували цілодобово в закладах інституційного догляду і виховання, в т.ч. переміщені в інші регіони України в період військової агресії Росії.

Цільові групи проєкту:

працівники служб у справах дітей, надавачі соціальних послуг, прийомні батьки, патронатні вихователі, батьки-вихователі ДБСТ, опікуни, піклувальники, працівники закладів інституційного догляду і виховання, зокрема будинків дитини, волонтери.

Бенефіціари проєкту:

діти-сироти; діти, позбавлені батьківського піклування; діти, залишені без батьківського піклування, зокрема новонароджені та діти раннього віку, які перебувають в будинках дитини, центрах реабілітації та паліативної допомоги, а також діти, які перебували цілодобово в закладах інституційного догляду і виховання системи освіти в т.ч. повернуті в свої сім'ї, переміщені в інші регіони України.

Діяльність проєкту включає:

- Надання підтримки у розробці та вдосконаленні правових аспектів захисту дітей в умовах воєнного стану з питань виявлення, обліку, переміщення, тимчасового влаштування, забезпечення потреб та возз'єднання з батьками, родичами.
- Проведення моніторингу стану дітей, які перебувають в усіх формах альтернативною догляду, та їх підтримка у задоволенні основних потреб, зокрема щодо харчування немовлят.
- Проведення моніторингу потреб та підтримка дітей, яких повернули з інтернатних закладів до своїх сімей у зв'язку з початком війни.
- Підвищення спроможності спеціалістів соціальних підрозділів різних рівнів та надавачів соціальних послуг, сімей, які здійснюють догляд та виховання влаштованих до них дітей, персоналу інтернатних закладів щодо захисту дітей, забезпечення їхніх основних потреб у надзвичайних ситуаціях.

Партнери проєкту:

Проєкт реалізує Міжнародна благодійна організація «Партнерство «Кожній дитині» на замовлення Міністерства соціальної політики України за підтримки, у тому числі фінансової, Представництва дитячого фонду ООН ЮНІСЕФ, у співпраці з Національною соціальною сервісною службою України, службам у справах дітей обласних воєнних адміністрацій, регіональними підрозділами Нацсоцслужби, Міністерством освіти і науки України, Міністерством охорони здоров'я України.

ЮНІСЕФ Україна

Тел.: +380 44 339 93 75

Email: kiev@unicef.org

© United Nations Children's Fund (UNICEF), 2022